



# SPRAWOZDANIE ZARZĄDU

## STOWARZYSZENIE GMIN I POWIATÓW MAŁOPOLSKI

październik 2020 r. – listopad 2021 r.



**30-LECIE POWSTANIA**  
**STOWARZYSZENIA GMIN I POWIATÓW MAŁOPOLSKI**



## SPRAWOZDANIE ZARZĄDU STOWARZYSZENIA GMIN I POWIATÓW MAŁOPOLSKI październik 2020 r. – listopad 2021 r.

Zarząd SGiPM realizował zadania statutowe polegające m.in. na: upowszechnianiu idei samorządności lokalnej, zajmowaniu stanowisk w sprawach publicznych, ochronie interesów członków Stowarzyszenia, koordynacji współdziałania gmin, powiatów i województw zmierzającego do podtrzymywania wspólnych tradycji historycznych, kulturowych i gospodarczych Małopolski, podejmowaniu działań zmierzających do gospodarczego i kulturalnego rozwoju Małopolski, prowadzeniu działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego, podejmowaniu działań w zakresie wykorzystania środków Unii Europejskiej, wspieraniu rozwoju turystyki i moderowaniu działań z zakresu regionalnych przedsięwzięć turystycznych, inicjowaniu działań w zakresie rozwoju infrastruktury i gospodarki komunalnej.

Zgodnie z § 5 Statutu Stowarzyszenie realizowało swoje cele w szczególności poprzez promocję i udział w inicjatywach kulturalnych, gospodarczych i ekologicznych, prowadzenie działalności informacyjnej i wydawniczej, organizowanie działalności szkoleniowej, współpracę z pokrewnymi organizacjami krajowymi i zagranicznymi, innymi organizacjami zrzeszającymi gminy, powiaty lub województwa (związki i stowarzyszenia), przyznawanie corocznie Tytułu Małopolanina Roku dwóm osobom urodzonym, mieszkającym lub pracującym w Małopolsce oraz innym, które w szczególny sposób zasłużyły się dla dobra ziem historycznej Małopolski, a także przyjmowanie i udzielanie grantów oraz innych form pomocy finansowej w celu realizacji ściśle określonych zadań statutowych Stowarzyszenia, nadto organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży ze Wschodu.

Zadania statutowe Stowarzyszenie realizuje przy pomocy Biura SGiPM. Dyrektorem Biura jest **Wiesław Misztal**, a Wicedyrektorami **dr Anna Góral** i **Bartosz Lipszyc**. Sekretariatem kieruje **Paweł Żarnowiecki**. Ze Stowarzyszeniem współpracuje Biuro Doradców Podatkowych UNTAXA zapewniające obsługę księgową. Nadzór nad działalnością finansową sprawuje Wiesław Misztal, Dyrektor Biura Stowarzyszenia, Bartosz Lipszyc, Wicedyrektor Biura oraz **Wacław Szarek**, Skarbnik SGiPM.

Przewodniczący, Zarząd i Komisja Rewizyjna Stowarzyszenia działają społecznie. Koordynatorem strony [www.sgpm.krakow.pl](http://www.sgpm.krakow.pl) jest **Stefan Niedźwieński**. Redaktorem Naczelnym Wspólnoty Małopolskiej jest **Michał Koziół**. Szczegółowe informacje umieszczone są na stronie internetowej SGiPM [www.sgpm.krakow.pl](http://www.sgpm.krakow.pl) – gdzie również dostępne są numery „**Wspólnoty Małopolskiej**”, ponad 70 publikacji – poradników samorządowych wydanych przez SGiPM, prezentacje z konferencji, relacje filmowe z organizowanych przez nas imprez dostępne są na Kanale YouTube.

**Zarząd i Komisja Rewizyjna Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski wybrane na XXXII Walnym Zgromadzeniu Członków SGiPM w dniu 23 września 2019 roku.**

## Zarząd SGiPM

### *PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU:*

**Kazimierz Barczyk** – Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego

### *WICEPRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU:*

**Prof. dr hab. Jan Tadeusz Duda** – Przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego

**Dr Dominik Jaśkowiec** - Przewodniczący Rady Miasta Krakowa

**Jarosław Klimaszewski** – Prezydent Bielska Białej (Województwo Śląskie)

**Małgorzata Małuch** – Wójt Sękowej, Prezes Zarządu Forum Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów Małopolski

**Andrzej Saternus** – Burmistrz Chełmka

### *SEKRETARZ ZARZĄDU:*

**Józef Tomal** – Starosta Myślenicki,

### *SKARBNIK ZARZĄDU:*

**Wacław Szarek** - Burmistrz Sędziszowa (Woj. Świętokrzyskie)

### *CZŁONKOWIE ZARZĄDU:*

**Dr Kazimierz Fudala** - Sołectwo Rzepiennik Biskupi

**Grzegorz Gotfryd** - Wójt Szerzyn

**Wacław Gregorczyk** - Burmistrz Krzeszowic

**Tomasz Gromala** - Wójt Lipnicy Murowanej

**Stanisław Klimek** - Radny Miasta Tarnowa

**Artur Koziół** - Burmistrz Wieliczki

**Witold Morawiec** - Wójt Olesna

**Maciej Podobiński** - Wicestarosta Brzeski

**Stanisław Rybak** - Burmistrz Koszyc

**Adam Samborski** - Wójt Raławic

**Małgorzata Więckowska** - Burmistrz Nowego Wiśnicza

**Zbigniew Wojas** - Wójt Gdowa

## Komisja Rewizyjna SGiPM

### *PRZEWODNICZĄCY KOMISJI REWIZYJNEJ*

**Olearczyk Kazimierz** - Wójt Bolesławia

### *SEKRETARZ KOMISJI REWIZYJNEJ*

**Wołos Krzysztof** - Wójt Wielkiej Wsi

### *CZŁONKOWIE KOMISJI REWIZYJNEJ*

**Elżbieta Grela** - Wicestarosta Proszowicki

**Piotr Lachowicz** - Sekretarz Nowego Sącza, Radny Województwa Małopolskiego

**Wiesław Rudek** - Wójt Koniuszy

**Adam Zielnik** - Burmistrz Wolbromia

**Roman Żelazny** - Wójt Trzyciąża

## **SPRAWY ORGANIZACYJNE SGiPM**

Stowarzyszenie stale współpracuje z Samorządem Województwa Małopolskiego oraz gminami i powiatami z obszaru historycznej Małopolski (woj. małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie i część śląskiego).

### **WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI SAMORZĄDOWYMI I POZARZĄDOWYMI**

Istotną rolę w działalności SGiPM odgrywa współpraca ze stowarzyszeniami oraz związkami gmin i powiatów w ramach **Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP**, największej ogólnopolskiej organizacji samorządowej zrzeszającej w swoim działaniu ok. 1000 jednostek samorządu terytorialnego z całej Polski, (gmin, powiatów, województw) skupionych w prawie 20 związkach regionalnych. Członkami Federacji są: **Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych, Związek Gmin Pomorskich, Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich, Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza, Stowarzyszenie Gmin „Szansa Białej Przemyszy”, Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP, Stowarzyszenie Gmin, Powiatów i Regionów Nadbużańskich, Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Ziemi Łęczyckiej, Związek Gmin „Kwisa”, Związek Gmin Lubelszczyzny, Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich, Związek Gmin Jurajskich, Związek Miast i Gmin Morskich, Stowarzyszenie Gmin Ziemi Dobrzyńskiej, Unia Miasteczek Polskich, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski, Związek Gmin Ziemi Kujawskiej, Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego.**

Przewodniczący Stowarzyszenia **Kazimierz Barczyk** od 1996 roku pełni funkcję Przewodniczącego Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP. Siedzibą Federacji jest Kraków, a biuro FZRGiP RP znajduje się przy ul. Mikołajskiej 4, na Małym Rynku w Krakowie.

We współpracy z Federacją Stowarzyszenie współorganizowało konferencje, spotkania, kongresy o charakterze ogólnopolskim.

Stowarzyszenie współpracuje z Fundacją Rozwoju Samorządności i Prasy Lokalnej, szczególnie w zakresie działalności wydawniczej i programowej.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski wraz z Federacją Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP powołało w 1999 r. agendę ds. integracji z Unią Europejską, Małopolskie Regionalne Centrum Informacji Europejskiej, które uzyskało status oficjalnego przedstawicielstwa Centrum Informacji Europejskiej Ministerstwa Spraw Zagranicznych (wczesnej UKIE) w Województwie Małopolskim. Działo do końca 2012 roku. Dyrektorem Centrum był dr Maciej Korcuć. MRCIE mieściło się przy ul. Mikołajskiej 4, na Małym Rynku w Krakowie.

W latach 2013 – 2015 r. w tym samym lokalu działał Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Krakowie, prowadzony we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Małopolski przez Federację Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP. Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Krakowie (RODM) był częścią, funkcjonującej obecnie w 13 największych polskich miastach, sieci Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. Dyrektorem Federacji jest **Jan Wiczorkowski**, b. Burmistrz Rabki i b. Członek Zarządu Województwa Małopolskiego.

# KONFERENCJE, UROCZYSTOŚCI, KONKURSY, AKCJE

Kraków, 29.10.2020 r.

## **XXXIII Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski**

W dniu 29 października 2020 r. odbyło się XXXIII Walne Zebranie Delegatów SGiPM zwołane uchwałą Zarządu SGiPM z dnia 5 października 2020 r. wraz z projektem porządku obrad. Zgodnie ze Statutem SGiPM WZC rozpoczęło się w II terminie, planowo o godz. 11.00, kworum stanowili wszyscy obecni, obrady były prawomocne.

Zgodnie z zasadami i ograniczeniami w zgromadzeniach (do 5 osób) wprowadzonymi przez Rząd z powodu Pandemii Covid-19 Delegaci WZC online za pomocą aplikacji Zoom zapewniającej fonię i wizję w czasie rzeczywistym, z możliwością zabierania głosu oraz głosowania. Link z dostępem do aplikacji został przesłany dwukrotnie pocztą elektroniczną do wszystkich Członków SGiPM, na oficjalne skrzynki mailowe urzędów.

Zaproszenie na WZC, projekt porządku obrad, Sprawozdanie Zarządu SGiPM z działalności za okres VII 2019 – IX 2020 zostały rozesłane do wszystkich Członków SGiPM w formie elektronicznej i papierowej. Wszystkie pozostałe niezbędne materiały (wniosek Komisji Rewizyjnej w sprawie absolutorium dla Zarządu, bilans, rachunek zysków i strat za rok 2019, projekt Regulaminu WZC, projekty uchwał, stanowisk i apeli) były dostępne co najmniej w przeddzień posiedzenia dla wszystkich Członków SGiPM na stronie internetowej SGiPM w specjalnej zakładce dot. WZC. Link do strony z informacją o znajdujących się tam materiałach został rozesłany do wszystkich Członków SGiPM pocztą elektroniczną.

Delegaci zgłosili następujące kandydatury do Prezydium WZC:

Przewodniczący Walnego Zebrania Członków – **prof. Jan Tadeusz Duda**, Przewodniczący SWM

Wiceprzewodnicząca Walnego Zebrania Członków – **Małgorzata Małuch**, Wójt Sękowej, Prezes Forum Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów Małopolski

Sekretarz Walnego Zebrania Członków – **Józef Tomal**, Starosta Myślenicki.

Wszyscy kandydaci wyrazili zgodę na kandydowanie. Przeprowadzono głosowanie wyboru Prezydium WZC w w/w składzie. Wyboru dokonano jednogłośnie.

Sprawozdanie Zarządu z działalności SGiPM za okres VII 2019 – IX 2020 przedstawił Przewodniczący **Kazimierz Barczyk**. Scharakteryzowane zostały wszystkie kierunki działań oraz przedsięwzięcia zrealizowane przez Stowarzyszenie: konferencje, konkursy, szkolenia, projekty współfinansowane ze źródeł zewnętrznych oraz wydawnictwa. Sprawozdanie Zarządu SGiPM w wersji papierowej w postaci publikacji liczącej 92 strony zostało rozesłane pocztą do wszystkich Członków oraz w wersji elektronicznej przed WZC pocztą e-mail.

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej przedstawił Wójt Wielkiej Wsi **Krzysztof Wołos** – Sekretarz KR. Komisja Rewizyjna po analizie dokumentacji pod kątem celowości i prawidłowości wydatków w okresie sprawozdawczym pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu SGiPM w 2019 r. oraz złożyła wniosek o udzielenie absolutorium dla Zarządu SGiPM za rok 2019.

WZC po dyskusji podjęło Uchwały: w sprawie przyjęcia sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia oraz w sprawie udzielania absolutorium dla Zarządu SGiPM za rok 2019 zostały podjęte jednogłośnie.

Przewodniczący WZC prof. **Jan Tadeusz Duda** przedstawił Delegatom i po dyskusji poddał pod głosowanie projekty Apeli i Stanowisk XXXIII WZC:

- Apel w sprawie powszechnego testowania w Polsce podczas covid-19
  - Apel w sprawie powszechnego zwalczania drugiej fali pandemii covid-19
  - Apel o udzielenie pilnej pomocy, radykalne zwiększenie zatrudnienia o 100% w Państwowej Inspekcji Sanitarnej
  - Stanowisko w sprawie gospodarki odpadami i nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
  - Stanowisko w sprawie zwiększenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego
- WZC przyjęło wszystkie zaproponowane apele i stanowiska.

**8 grudnia 2020**

**Międzynarodowa konferencja  
pt. „Financial tools and instruments for energy efficiency in buildings”  
- Narzędzia i instrumenty finansowe na rzecz efektywności energetycznej  
w budynkach**

W dniu 8 grudnia 2020 Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski zorganizowało międzynarodową konferencję pt. “Financial tools and instruments for energy efficiency in buildings” [Narzędzia i instrumenty finansowe na rzecz efektywności energetycznej w budynkach]. Konferencja została zorganizowana w ramach projektu EFFECT4buildings współfinansowanego w ramach programu Interreg Region Morza Bałtyckiego, w którego realizację SGiPM było zaangażowane w latach 2017-2020. Konferencja została zorganizowana online za pomocą aplikacji Clickmeeting – była najważniejszą konferencją na zakończenie trzyletniego cyklu konferencji i sesji projektowych organizowanych w kilku państwach z aktywnym udziałem SGiPM, m.in. Wicedyrektorów Biura: dr Anny Góral i Bartosza Lipszyca. Powierzenie organizacji końcowej konferencji projektu było wyróżnieniem SgiPM.

Liczba uczestników: **91 osób z 14 krajów (Polska, Niemcy, Włochy, Finalndia, Szwecja, Norwegia, Dania, Litwa, Łotwa, Estonia, Austria, Wielka Brytania, Gruzja, Belgia).**

Program konferencji:

Moderacja: **Marcin Popkiewicz** (Polska)– dziennikarz

**Kazimierz Barczyk** (Polska) – Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski,  
Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego - *Otwarcie i powitanie uczestników*

**Mikael Selander** (Szwecja)– Przewodniczący Komitetu Sterującego projektu EFFECT4buildings - *Otwarcie i powitanie uczestników*

**Marcin Popkiewicz** – dziennikarz – I sesja plenarna: *Energy Revolution. But why? [Rewolucja energetyczna. Ale dlaczego?]*

**Marit Ragnarrsson** (Szwecja) - EFFECT4buildings Project Manager – II sesja plenarna: *Toolbox for energy efficiency [prezentacja narzędzi wypracowanych w ramach projektu]*

**2 tury sesji równoległych dedykowanych poszczególnym narzędziom wypracowanym w ramach projektu**

**Bartłomiej Ciapała** (Polska) – Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska AGH – III sesja plenarna: *Future of EE. Presentation of policy recommendation from the EFFECT4buildings project [Przyszłość*

efektywności energetycznej. Prezentacja rekomendacji dla polityk publicznych wypracowanych w ramach projektu EFFECT4buildings]

**Dyskusja panelowa:** *EE from different perspectives: needs, expectations, challenges, comments on policy recommendation, funding & convincing decision makers [Efektywność energetyczna z różnych perspektyw: potrzeby, oczekiwania, wyzwania, komentarz do rekomendacji do polityk publicznych, finansowanie i przekonywanie decydentów].* Moderatorem panelu był **Ilkka Räsänen** (Finlandia) - Environmental Director, city of Lappeenranta, a gośćmi byli:

- 1) **Markus Lankinen** (Finlandia), Director of Strategy, City of Lappeenranta
- 2) **Jari Iskanius** (Finlandia), Finance Director, City of Lappeenranta
- 3) **Johanna Kirkinen** (Finlandia), Senior Engineer at the Finnish Energy Authority
- 4) **Helka Julkunen** (Finlandia), Senior Partnership Manager, WWF Green Office
- 5) **Marcin Popkiewicz**, megatrend analyst and journalist focusing on interconnections between economy, energy, resources and environment
- 6) **Valdur Lahtvee** (Estonia) Policy Officer Council of the Baltic Sea States

**Marit Ragnarrsson** - EFFECT4buildings Project Manager – *Podsumowanie*

*Zakończenie: Sesja tematyczna: nowe rozwiązania technologiczne w obszarze efektywności energetycznej.*

Sesję moderował **Ragnar Saksing** (Estonia) - Greentech Sector Manager from Tallinn Science Park

Tehnopol. W jej trakcie zaprezentowane zostały produkty następujących firm:

Itula Oy <https://www.itula.fi> (Finland)

R8 Technologies <https://r8tech.io> (Estonia)

FM Mattsson Mora Group AB <https://www.fmm-mora.com/en> (Sweden)

Saint-Gobain <https://aerenmore.se/> (Denmark)

## **Podsumowanie narzędzi wypracowanych w ramach międzynarodowego projektu Effect4Buildings**

**Wszystkie narzędzia szczegółowo opisane znajdują się na stronie projektowej:**

**<https://www.effect4buildings.se/pl>**

### **SKRÓTOWY OPIS NARZĘDZI DO WYKORZYSTANIA PRZEZ SAMORZĄDY MAŁOPOLSKI I POLSKI**

#### **BUNDLING (GRUPOWANIE / ŁĄCZENIE INWESTYCJI).**

**Opis narzędzia:** Grupowanie jest metodą łączenia mniejszych inwestycji w jeden większy pakiet. Działając w ten sposób, można sprawić, że **inwestycja będzie wystarczająco duża, aby przyciągnąć inwestorów**, a także włączyć do pakietu mniej rentowne działania. W każdym razie grupowanie jako metoda wydaje się nie być często stosowane i dobrze znane, dlatego **tylko 27% respondentów informuje, że wykonywali grupowanie inwestycji.**

Słowo „grupowanie” wydaje się być dość mało znane, ponieważ po jego szczegółowym wyjaśnieniu, wiele osób, z którymi przeprowadzono rozmowy, zaczyna się zastanawiać, czy w przeszłości wykonywały one grupowanie, czy nie. Z punktu widzenia projektu EFFECT4buildings wskazuje to na oczywistą potrzebę stworzenia materiałów szkoleniowych dotyczących grupowania.

#### **W ramach prac nad tym narzędziem powstały:**

- Ogólny opis metody Total Concept Method i narzędzia Total Tool wraz z wytycznymi dotyczącymi grupowania
- Szczegółowe instrukcje dotyczące stosowania metody Total Concept Method oraz narzędzia Total Tool
- Materiały edukacyjne do celów szkoleniowych
- Oparty na programie Excel wzór do realizacji działań na rzecz efektywności energetycznej z wykorzystaniem metody grupowania

### **CONVINCING DECISION MAKERS (PRZEKONYWANIE DECYDENTÓW).**

**Opis narzędzia:** Przekonywanie decydentów jest w praktyce podsumowaniem wykorzystania wszystkich innych narzędzi wchodzących w skład zestawu narzędzi. Główne przesłanie jest takie, **że przekonanie decydentów wymaga użycia naprawdę mocnych argumentów i faktów**. Oznacza to jednoznaczne liczby i zestawienia graficzne (np. dotyczące czas zwrotu z inwestycji), które są proste i łatwe do zrozumienia. Same piękne słowa nie wystarczą, ale oczywiście argumenty słowne są potrzebne, **aby podjąć pozytywną decyzję o inwestycji mającej na celu poprawę efektywności energetycznej**. W tym dokumencie znajduje się kilka przydatnych wskazówek i narzędzi, które mogą zostać wykorzystane do wspierania procesów decyzyjnych.

#### **W ramach prac nad tym narzędziem powstały:**

- Wytyczne z ogólnym opisem elementów narzędzia. **Przewodnik oraz instrukcja do pobrania** ze strony www projektu. Dokumenty te pomagają w ocenie czynników warunkujących sukces i porażkę w przekonywaniu decydentów do finansowania inwestycji w efektywność energetyczną i wprowadzania dobrych praktyk.
- **Lista złotych zasad** określających jak przygotować i zrealizować inwestycję mającą na celu poprawę efektywności energetycznej (dla użytkowników budynku).
- Lista złotych zasad określających **jak przygotować i zrealizować inwestycję mającą na celu poprawę efektywności energetycznej** (dla użytkowników budynku, wersja w języku polskim)
- Wzory broszur dla zarządców nieruchomości na temat ogólnych aspektów efektywności energetycznej.
- Wzory broszur dla zarządców nieruchomości na temat ogólnych aspektów efektywności energetycznej (wersja w języku polskim).
- **Film:** Historia zmodernizowanej szkoły podstawowej – piec olejowy został zastąpiony przez pompę ciepła, a także zainstalowano system fotowoltaiczny. Wywiad z dyrektorem obiektu i dwiema osobami odpowiedzialnymi za kwestie techniczne, które wyjaśniają specyfikacje zainstalowanych systemów.



- **Film:** Firma transportowa zaprojektowana i zbudowana w celu redukcji kosztów. Instalacja geotermalnej pompy ciepła z pionowymi wymiennikami ciepła, nowoczesne systemy wentylacyjne i grzewcze z sufitami chłodząco-grzewczymi.
- **Film:** Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku – miejsce przeznaczone do obsługi osób z dużą ilością otwartych przestrzeni, sal wystawowych, kin, restauracji itp. Dowiedz się o zastosowanych technologiach, uzyskanych korzyściach i wyzwaniach.
- Program środowiskowy mający na celu zwiększenie wykorzystania rozwiązań mających na celu ochronę środowiska we wszystkich działaniach prowadzonych na przykładzie lotniska.
- Program środowiskowy – opis procesu i szablony.

## ENERGY PERFORMANCE CONTRACTING (EPC / UMOWY O POPRAWĘ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ).

**Opis narzędzia:** Umowy o poprawę efektywności energetycznej (EPC) dotyczą świadczenia usług energetycznych z gwarantowanym rezultatem. Kluczową zasadą jest to, że inwestycje są finansowane z uzyskanych oszczędności. Jest to sprawdzone i skuteczne narzędzie, które pomaga właścicielom budynków osiągnąć ich cele energetyczne i klimatyczne szybciej niż w przypadku tradycyjnej realizacji działań mających na celu redukcję zużycia energii. Nadal istnieje możliwość większego wykorzystania EPC w celu osiągnięcia niezrealizowanego potencjału oszczędności w sektorze publicznym.

W celu promowania korzystania z EPC opracowano Wytyczne dotyczące umów o poprawę efektywności energetycznej. Wytyczne te wprowadzają ulepszony model realizacji oparty na obecnej sytuacji rynkowej i doświadczeniach zdobytych w Danii, Szwecji, Finlandii, Norwegii, Polsce i Estonii oraz na Łotwie i Litwie. Najważniejszym nowym aspektem jest partnerstwo oparte na umowie w fazie analizy projektów EPC.

Zestaw narzędzi zawiera opis odpowiednio dostosowanych dokumentów przetargowych, z propozycją nowych kryteriów wyboru, które są lepiej dostosowane do celów właścicieli budynków publicznych, a także szablony umów, prezentację EPC oraz szczegółowe wskazówki dotyczące rozpoczęcia projektu EPC.

W ramach prac nad tym narzędziem powstały:

- Wytyczne wprowadzające ulepszony model wdrażania EPC z partnerstwem opartym na umowie w fazie analizy.
- Wytyczne przedstawiające rozpoczęcie realizacji EPC. Grupami docelowymi są klienci EPC, właściciele budynków i zarządcy nieruchomości.
- Prezentacja i zestaw szkoleniowy dotyczące umów EPC – przeznaczony jako podstawa do prowadzenia szkolenia, seminarium lub innych prezentacji dotyczących umów EPC i nowego modelu realizacji z partnerstwem opartym na umowie w fazie 1 – fazie analizy.
- Dokument przetargowy dotyczący rozpoczęcia projektu EPC. W porównaniu z tradycyjną dokumentacją przetargową EPC, wprowadzono nowe kryteria udzielania zamówień, poprawione wymagania jakościowe, a także analizy przetargowe przykładowych budynków. Wzór ten jest także dostosowany do umowy partnerskiej dla fazy 1, analizy.

- **Wzór, który może być częścią oferty EPC** i powinien być wypełniony przez dostawcę EPC/ESCO i złożony jako załącznik do oferty.
- Wzór, który może być częścią oferty EPC i powinien być wypełniony przez właściciela budynku. Właściciel budynku wprowadza dane bazowe dotyczące jego budynku i włącza je do dokumentacji przetargowej.
- Wzór, który może być częścią oferty EPC i powinien być wypełniony przez dostawcę EPC/ESCO i złożony jako załącznik do oferty.
- **Wzór umowy**, który może być częścią oferty EPC dla modelu partnerstwa w fazie 1, analizy. Umowa opiera się na współpracy i zasadzie pełnej transparentności.
- Wzór, który może być częścią oferty EPC, opisujący układ i zawartość raportu z realizacji projektu, który będzie wynikiem fazy 1, analizy.
- Wzór, który może być częścią oferty EPC i ma stanowić załącznik do umowy w ramach Fazy 3 i powinien być wypełniony na zakończenie Fazy 1.
- **Wzór umów dotyczących utrzymania charakterystyki energetycznej, EPMC.**
- **Wzory zamówień na usługi** w zakresie wentylacji, ogrzewania, chłodzenia i sterowania w budynkach oparte na uzyskanych wynikach.

## **FINANCIAL CALCULATIONS (OBLICZENIA FINANSOWE).**

**Opis narzędzia:** Narzędzia do obliczeń finansowych mają krytyczne i niezwykle ważne znaczenie przy uzasadnianiu działań na rzecz efektywności energetycznej przy podejmowaniu decyzji. Aż 92% respondentów całkowicie lub prawie całkowicie zgadza się z tym stwierdzeniem. Z drugiej strony, **łatwość wykonania i zrozumienia obliczeń finansowych jest większym wyzwaniem.** Około połowa (49%) badanych osób uważa, że są one łatwe do zrozumienia. W ramach projektu przygotowano narzędzie do przeprowadzania obliczeń finansowych, które mogą wspierać proces podejmowania decyzji dotyczący zakresu oraz opłacalności podejmowanych decyzji dot. inwestycji w projekty efektywności energetycznej.

**W ramach prac nad tym narzędziem powstały:**

- Ogólny opis metod i narzędzi do obliczeń finansowych
- Szczegółowe **instrukcje dotyczące sposobu korzystania z narzędzia do obliczeń finansowych** bazującego na programie Excel
- **Narzędzie do obliczeń finansowych dla inwestycji mających na celu poprawę efektywności energetycznej w formacie programu Excel**
- **Narzędzie do obliczeń finansowych dla inwestycji mających na celu poprawę efektywności energetycznej w formacie programu Excel w raz z przykładem**
- Szczegółowe instrukcje dotyczące metod obliczeń finansowych
- Przykład pełnego audytu energetycznego z prezentacją działań w zakresie energii z alternatywnymi metodami obliczeń finansowych
- Materiały edukacyjne do celów szkoleniowych
- **Łatwe w użyciu internetowe narzędzie do obliczeń finansowych dla inwestycji**

## FUNDING (FINANSOWANIE).

**Opis narzędzia:** Finansowanie jest kluczowym elementem realizacji działań na rzecz efektywności energetycznej. We wszystkich krajach realizujących projekty w ramach EFFECT4buildings istnieją różne źródła finansowania. W trakcie przeprowadzonych na potrzeby projektu wywiadów, 70% respondentów wskazało, że uzyskali oni zewnętrzne środki finansowe na realizację działań na rzecz efektywności energetycznej. **W ramach tego narzędzia przedstawiamy różne zewnętrzne źródła finansowania inwestycji mających na celu poprawę efektywności energetycznej dostępne dla właścicieli i zarządców budynków użyteczności publicznej.** Przedstawiamy również, w jaki sposób te źródła mogą być wykorzystywane w najbardziej efektywny sposób.

W ramach prac nad tym narzędziem powstały:

- Wytyczne z ogólnym opisem elementów narzędzia.
- **Zestawienia możliwości finansowania w sektorze publicznym** (dla funduszy UE i krajowych w Danii, Norwegii i Estonii oraz na Łotwie) oraz źródeł i mechanizmów finansowania projektów nieinwestycyjnych (w Szwecji i na Łotwie)
- **Dostępne źródła i mechanizmy finansowania inwestycji** mających na celu poprawę efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej w Polsce.
- Dostępne źródła i mechanizmy finansowania inwestycji w poprawę efektywności energetycznej w Finlandii.
- Źródła finansowania efektywności energetycznej w Szwecji.
- **Analiza międzynarodowych niepublicznych źródeł i mechanizmów finansowania inwestycji** w zakresie efektywności energetycznej w budynkach publicznych.
- Analiza niepublicznych źródeł i mechanizmów finansowania inwestycji w zakresie efektywności energetycznej w budynkach publicznych w krajach objętych projektem: **Prywatne zasoby podmiotów gospodarczych, projekty ESCO; oferty banków komercyjnych itp.**
- **Zielone pożyczki z kryteriami środowiskowymi** dotyczącymi przeznaczenia funduszy. Jest ono częścią szerszej, zrównoważonej inwestycji i ma na celu zmniejszenie wpływu nowej działalności kredytowej na środowisko.
- Ocena projektów związanych z poprawą efektywności energetycznej, w które zaangażowany jest Zarząd Powiatu Dalarna i które są finansowane przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, wraz z rekomendacjami dotyczącymi polityki.
- Regionalny program ramowy na rzecz pomocy dla MŚP w realizacji inwestycji w zakresie efektywności energetycznej – najlepsze praktyki z Dalarna w Szwecji.

## GREEN LEASE CONTRACTING (ZIELONE UMOWY NAJMU).

**Opis narzędzia:** Zielone umowy najmu to sposób na zmotywowanie zarówno właściciela budynku, jak i najemcy do podjęcia działań mających na celu oszczędność energii. Po zawarciu tego typu umowy, oszczędności energii dzielone są w sposób, który przynosi korzyści obu stronom. Zielona umowa przyczynia się również do dialogu między partnerami i kładzie nacisk na budynek i jego wpływ na środowisko.

W ramach prac nad tym narzędziem powstały:

- Wytyczne z ogólnym opisem narzędzia
- **Metoda rozpoczęcia korzystania z zielonych umów najmu**
- Ogólny **wzór do stosowania** przy rozpoczęciu korzystania z zielonej umowy najmu
- **Wzór do stosowania** przy rozpoczęciu korzystania z zielonej umowy budynku
- **Przykład umowy między gminą a zakładem opieki zdrowotnej**
- **Przykład umowy między gminą a jedną z należących do niej szkół**
- Przykład z Better Buildings Partnership na temat tego, jak może wyglądać zielona umowa najmu
- Prezentacja w programie Power Point pomocna w zaprezentowaniu metody związane z zielonymi umowami najmu
- Prezentacja w programie Power Point na temat sposobu przeszkolenia grupy docelowej w zakresie wdrożenia zielonej umowy najmu

## PROSUMERISM (PROSUMERYZM).

**Opis narzędzia:** Wiedza o UE i ramach prawnych każdego z uczestniczących państw, systemach wsparcia, narzędziach i wytycznych. **Dokumenty te zawierają informacje o trendach na rynku fotowoltaiki i kosztach, w tym o trendach w zakresie mocy zainstalowanej, trendach cenowych modułów i instalacji oraz technologii fotowoltaicznych i ich wydajności, zarówno w skali globalnej, jak i w poszczególnych krajach.**

W ramach prac nad tym narzędziem powstały:

- Ogólny opis koncepcji prosumeryzmu
- **Wytyczne dotyczące prosumeryzmu**
- Szczegółowe wytyczne dotyczące tego, **jak wdrażać prosumeryzm** i informacje z łotewskiego DNO
- Podręcznik dotyczący zamówień publicznych na energię słoneczną wraz z wytycznymi dotyczącymi opisu technicznego
- Wytyczne dotyczące sposobu wykorzystania **narzędzia EFFECT4buildings do obliczeń dla prosumentów, służącego do oszacowania ilości wyprodukowanej i zużytej energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznych.**
- **Narzędzie EFFECT4buildings do obliczeń dla prosumentów w formacie Excel**
- Narzędzie EFFECT4buildings do obliczeń dla prosumentów w formacie Excel wraz z przykładem z gminy Gulbene
- Prezentacja w programie Power Point na temat sposobu przeszkolenia grupy docelowej jak zostać prosumentem
- W tym dokumencie przedstawiono **wzór oraz metodę mapowania i oceny potencjalnych powierzchni do montażu paneli fotowoltaicznych.**
- **Narzędzie w programie Excel z metodą mapowania i oceny potencjalnych powierzchni do montażu paneli fotowoltaicznych.**
- Prezentacja wideo: Instalacja paneli fotowoltaicznych (Łotwa)
- Prezentacja wideo: Panele fotowoltaiczne dostępne na Łotwie (Łotwa)

## MULTI SERVICE CONTRACTING (UMOWY WIELOUSŁUGOWE).

**Opis narzędzia:** Umowy typu Multi Service Contract to **metoda stosowana przy zawieraniu umów o poprawę efektywności energetycznej w celu dodania do inwestycji innych dodatkowych korzyści**, takich jak **oświetlenie, jakość powietrza w pomieszczeniach, temperatura, hałas, walory estetyczne i kwestie związane z dobrym samopoczuciem**. Te dodatkowe korzyści są w jakiś sposób uwzględniane w zawieranych umowach (57% odpowiedzi), ale nie w sposób systematyczny. Metoda ta wprowadza system określający postępowanie w tym zakresie i jest ściśle powiązana z **umowami o poprawę efektywności energetycznej (EPC)**. Potrzeba więcej wiedzy i dobrych praktycznych przykładów, a także wskazówek, jak można mierzyć te wartości.

W ramach prac nad tym narzędziem powstały:

- Wytyczne z ogólnym opisem narzędzia
- Wskazówki dotyczące modelu i faz Multi Service Contract w zestawie narzędzi
- Wytyczne dotyczące procesów decyzyjnych w projekcie MSC
- Pokazywanie treści wymagań dotyczących zamówień i efektów w ramach MSC
- **Różne narzędzia do szacowania korzyści finansowych wynikających z poprawy jakości środowiska naturalnego w pomieszczeniach**
- Prezentacja narzędzia w programie Excel do mapowania i oceny charakterystyki budynku
- **Narzędzie w programie Excel do mapowania i oceny charakterystyki budynku**
- Przykładowy wzór – kwestionariusz dotyczący klimatu wewnętrznego dla użytkowników końcowych
- **Przykładowy wzór – mapowanie klimatu wewnętrznego w szkołach**
- Wytyczne dotyczące planowania dobrego klimatu wewnątrz pomieszczeń w szkołach
- Wytyczne dotyczące planowania dobrego klimatu wewnątrz pomieszczeń w szkołach – w języku szwedzkim
- Prezentacja sposobu przeprowadzenia właściwego procesu pomiaru i weryfikacji w projekcie MSC
- Prezentacja weryfikacji charakterystyki energetycznej w trakcie realizacji, w tym oddania do eksploatacji i testów charakterystyki energetycznej
- **Prezentacja testów charakterystyki energetycznej podczas eksploatacji wraz z przykładem**
- Materiały szkoleniowe dotyczące umów typu Multi Service Contract

## TECHNOLOGICAL SOLUTIONS (ROZWIĄZANIA TECHNOLOGICZNE).

**Opis narzędzia:** EFFECT4buildings miał na celu **rozpowszechnianie wiedzy na temat rozwiązań technologicznych w zakresie efektywności energetycznej budynków służących do osiągnięcia oszczędności ekonomicznych**. Zarządzający budynkami odnoszą korzyści dzięki lepszej wiedzy na temat ich opłacalności, wydajności i sposobu, w jaki można je zamawiać, aby odnieść jak największe korzyści.

Jednocześnie dostawcy rozwiązań technologicznych często poszukują większego rynku, a informacje zwrotne dotyczące rynku wymagają dalszych udoskonaleń w ich modelach biznesowych. Dialog rynkowy pomiędzy dostawcami rozwiązań technologicznych a zarządcami budynków jest prowadzony za pośrednictwem EFFECT4buildings.

W ramach prac nad tym narzędziem powstały:

- **Ogólny przewodnik** po zestawie narzędzi
- **Katalog rozwiązań technologicznych** w zakresie efektywności energetycznej budynków
- Doświadczenie zarządców budynków w zakresie energooszczędnych rozwiązań, ocena z testowania rozwiązań, a także wytyczne i wzory dokumentów dotyczące zakupu rozwiązań np. systemów konserwacji i monitoringu.

**26.01.2021**

### **Posiedzenie Zarządu SGiPM oraz Kapituły Małopolanin Roku i Lider Małopolski (Zarząd i Komisja Rewizyjna SGiPM)**

W dniu 26 stycznia 2021 r. online za pomocą aplikacji Zoom odbyło się posiedzenie Zarządu SGiPM oraz Kapituły Małopolanin Roku i Lider Małopolski (Zarząd i Komisja Rewizyjna SGiPM). Spotkanie rozpoczęło się o godzinie 10:00.

Zgromadzonych przywitał Przewodniczący Stowarzyszenia **Kazimierz Barczyk**, który potwierdził kworum według załączonej listy.

Porządek obrad został przyjęty jednogłośnie:

1. Otwarcie posiedzenia Zarządu i przyjęcie porządku obrad.
2. Informacja o bieżącej działalności SGiPM
3. Uchwalenie planu pracy na 2021 r.
4. Uchwalenie budżetu na 2021 r.
5. XXI edycja Konkursu „Najlepsze Przedsięwzięcie Roku w Małopolsce. Lider Małopolski 2020” Wybór Laureatów przez Kapitułę, która stanowią Zarząd i KR SGiPM (zgłaszanie propozycji wraz z uzasadnieniami do 22 stycznia 2021 r.).
6. Uchwała Zarządu w sprawie udzielenia Bartoszowi Lipszycowi – Wicedyrektorowi Biura SGiPM pełnomocnictwa do zawierania umów, zaciągania zobowiązań finansowych i składania oświadczeń woli na rzecz Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski w zakresie związanym z realizacją celów statutowych Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski. Wniosek ten został przyjęty jednogłośnie przez uczestników posiedzenia
7. Wybór dwóch Małopolan Roku 2020 przez Kapitułę, która stanowią Zarząd i KR SGiPM (zgłaszanie kandydatur wraz z uzasadnieniami do 22 stycznia 2021 r.).
8. Przyjęcie uchwał i stanowisk.
9. Wolne wnioski.

Przewodniczący zaprezentował bieżącą działalność Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski. Zwrócił uwagę na **najnowszy, jubileuszowy liczący 432 strony numer Wspólnoty Małopolskiej poświęcony 30-leciu odrodzenia samorządu gminnego w Małopolsce**.

Podkreślił również, że szkolenia w ramach Małopolskiej Akademii Samorządowej są prowadzone w sposób ciągły w formie zdalnej. Widzi konieczność intensyfikacji tych działań, tak aby ze względu na olbrzymie zainteresowanie samorządów odbywały się dwa razy w tygodniu.

Następnie przewodniczący przedstawił propozycję planu pracy na rok 2021, co jest podyktowane sytuacją pandemiczną.

Wiceprzewodniczący SGI PM **prof. Jan Tadeusz Duda** zgłosił postulat, aby SGI PM oraz małopolskie gminy włączyły się w działania związane ze zwalczaniem przemocy w rodzinach. Sekretarz Nowego Sącza **Piotr Lachowicz** zwrócił uwagę, że w maju planowane są dwa szkolenia poświęcone tej problematyce.

Wiceprzewodnicząca SGI PM **Małgorzata Maluch** poparła inicjatywę **prof. Dudy** jednocześnie zwracając uwagę na konieczność znalezienia środków finansowych na te działania. Bartosz Lipszyc – Wicedyrektor SGI PM zaapelował o przesyłanie propozycji szkoleń dla pracowników gmin drogą mailową na adres SGI PM. Plan pracy na rok 2021 został przyjęty jednogłośnie (wszyscy za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się) przez uczestników posiedzenia.

**Skarbnik Wacław Szarek** zaprezentował projekt budżetu SGI PM na rok 2021.

Przewodniczący **Kazimierz Barczyk** zwrócił uwagę, że w 2021 r. SGI PM będzie obchodziło 30-lecie działalności, w związku z tym należy udokumentować najważniejsze osoby i wydarzenia w historii Stowarzyszenia zarówno w formie opracowania monografii SGI PM, Wspólnoty Małopolskiej oraz dokumentacji filmowej.

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej SGI PM **Kazimierz Olearczyk** zwrócił uwagę, że budżet został przygotowany starannie.

Skarbnik SGI PM **Wacław Szarek** wnioskował, aby w ramach realizacji planu pracy i budżetu uwzględnić możliwość nawiązania współpracy z ekspertem od problematyki samorządowej, który odpowiadałby w SGI PM za przygotowanie ekspertyz i wniosków dla członków SGI PM w ważnych dla nich tematach.

Z uwagi na pandemię plan pracy i budżet nie zawierał pozycji związanej z organizacją letniego wypoczynku dla dzieci ze Wschodu w ramach Akcji Podarujmy Lato Dzieciom ze Wschodu – Kraków 2021.

Projekt budżetu na 2021 rok został przyjęty jednogłośnie przez uczestników posiedzenia.

Następnie Kapituła obradowała nad kandydatami do konkursu Lidera Małopolski 2020. Corocznie w ramach konkursu nagradzanych jest 10 najlepszych przedsięwzięć.

Następnie przewodniczący SGI PM poprosił uczestników spotkania o zgłaszanie kandydatur zgłaszając Most w Borusowej łączący województwo małopolskie i świętokrzyskie poparty przez **prof. Jana T. Dudę**.

- Wniosek ten poparli wójtowie **Witold Morawiec i Kazimierz Olearczyk** – mieszkańcy ich gmin uzyskali bardzo potrzebne połączenie umożliwiające m.in. szybszy dojazd do członków rodzin mieszkających po drugiej stronie Wisły.

- **Stanisław Klimek** – budowa Sali koncertowej przy Szkole Muzycznej w Tarnowie

- **Piotr Lachowicz** – budowa basenu nad Łubinką w Nowym Sączu

- **Andrzej Koziół** – budowa Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Wieliczce

- **Wacław Szarek** – budowa oczyszczalni ścieków dla gmin Słupie i Sędziszów za 20 mln PLN

- **Grzegorz Godfryd** – budowa mostu w ciągu drogi powiatowej Szymbark – Bystra – Szalowa

- Przewodniczący **Barczyk** – firma Mercator – światowy lider w produkcji m.in. rękawic medycznych

Celem przedłożenia Kapitułe 10 listy Laureatów **Kazimierz Barczyk** poprosił uczestników spotkania o zgłaszanie dalszych propozycji drogą mailową do końca tygodnia, tj. 29.01.2021.

Przewodniczący **Kazimierz Barczyk** rozpoczął dyskusję nad kandydaturami do Tytułu Małopolanina Roku 2020.

Następnie na temat poszczególnych kandydatów wypowiedzieli się wszyscy Członkowie Kapituły Małopolanin Roku (Kapitułę stanowi Zarząd i Komisja Rewizyjna SGI PM). W toku dyskusji podjęto decyzję o wyróżnieniu tytułem Małopolanina Roku 2020 następujących osób: **prof. dr hab. Wojciech Nowak oraz prof. dr hab. inż. Tadeusz Słomka**.

Kapituła uchwałą przyjęła większością głosów.

O godz. 12.30 przewodniczący **Kazimierz Barczyk** zakończył spotkanie.

**Uchwały z dnia 26 stycznia 2021 r.  
o przyznaniu Tytułów Małopolaniek Roku 2020**

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski  
nadaje

**Tytuł  
Małopolanina Roku 2020**  
Prof. dr. hab. med.  
**Wojciechowi Nowakowi**

Jego Magnificencji  
Rektorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 2012–2020,  
Przewodniczącemu Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich w latach 2016–2020,  
Wybitnemu naukowcowi, Prezydentowi Europejskiego Towarzystwa Chirurgii  
w latach 2010–2011  
w uznaniu  
za budowę Szpitala Uniwersyteckiego – najnowocześniejszego w Polsce i Europie,  
dokończenie budowy Kampusu 600-lecia Odnowienia UJ,  
oraz rozwój i promocję polskiej nauki i kultury  
w Europie i świecie

oraz

**Tytuł  
Małopolanina Roku 2020**  
Prof. dr. hab. inż.  
**Tadeuszowi Słomce**

Jego Magnificencji  
Rektorowi Akademii Górniczo-Hutniczej w latach 2012–2020,  
Przewodniczącemu Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych 2016–2020,  
Wybitnemu naukowcowi, autorowi i współautorowi ponad 240 publikacji naukowych  
poświęconych geologii  
w uznaniu  
za działania dla dalszego rozwoju 100-letniej Akademii Górniczo-Hutniczej  
– największej polskiej uczelni technicznej o międzynarodowej renomie  
oraz rozwój i promocję polskiej nauki i kultury  
w Europie i świecie



27 stycznia 2021 r.

## Posiedzenie Rady Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP

Przedstawiciele Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski wzięli udział w posiedzeniu online Rady Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP - największej ogólnopolskiej organizacji samorządu terytorialnego zrzeszającej w 20 regionalnych związkach 1000 gmin powiatów i województw. SGIpM jest członkiem FRZGiP RP, a przewodniczącym Federacji jest **Kazimierz Barczyk** – przewodniczący SGIpM. Podczas posiedzenia Rada Federacji podjęła m.in. uchwały o przyznaniu **Tytułów Człowieka Roku 2020**.

**Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP**  
**największa ogólnopolska organizacja samorządu terytorialnego**  
**zrzeszająca w regionalnych związkach 1000 gmin, powiatów i województw**  
**przyznaje**

### **Tytuł** **CZŁOWIEKA ROKU 2020**

Prof. dr. hab. med.

#### **Andrzejowi Matyji**

Prezesowi Naczelnej Rady Lekarskiej,  
Kierownikowi II Katedry Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej  
Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego,  
wybitnemu lekarzowi i naukowcowi

jako wyraz uznania i podziękowania  
dla wszystkich pracowników ochrony zdrowia  
walczących z oddaniem i poświęceniem o zdrowie i życie Polaków  
w czasie największej od 100 lat pandemii COVID-19

oraz

### **Tytuł** **CZŁOWIEKA ROKU 2020**

#### **Pawłowi Borysowi**

Prezesowi Polskiego Funduszu Rozwoju,  
wysokiej klasy menedżerowi i ekonomiście

w uznaniu i podziękowaniu  
wszystkim instytucjom państwowym  
organizującym pomoc w ramach rządowych i samorządowych  
tarcz finansowych i antykryzysowych,  
ratujących kilkaset tysięcy przedsiębiorstw i miliony miejsc pracy  
w czasie największej od 100 lat pandemii COVID-19

**15 lutego 2021**

## **Uchwała**

### **Zarządu i Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski - Kapituły XXI Konkursu LIDER MAŁOPOLSKI - NAJLEPSZE PRZEDSIĘWZIĘCIE W MAŁOPOLSCE W 2020 ROKU**

w sprawie wyboru Laureatów Konkursu LIDER MAŁOPOLSKI - NAJLEPSZE PRZEDSIĘWZIĘCIE W MAŁOPOLSCE W 2020 ROKU.

Kapituła Konkursu „LIDER MAŁOPOLSKI – Najlepsze Przedsięwzięcie Roku 2020 w Małopolsce”, w skład której wchodzi 27 samorządowców – członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski – wyróżnia najważniejsze przedsięwzięcia o wymiarze społecznym ważne dla sfery duchowej, tożsamości, edukacji, jakości życia mieszkańców, inwestycje infrastrukturalne, ekspansywne firmy z Małopolski, z nowymi technologiami, stwarzające nowe miejsca pracy. Kapituła co roku przyznaje 10 równorzędnych Tytułów LIDER MAŁOPOLSKI oraz jeden Tytuł Specjalny.

XXI edycja Konkursu jest znakomitą okazją do promowania i zaprezentowania „lokomotywu Małopolski”: najważniejszych inicjatyw, spektakularnych dokonań oraz ważnych gospodarczo i społecznie inwestycji z terenu historycznej Małopolski.

Kapituła XXI Konkursu LIDER MAŁOPOLSKI postanawia przyznać Tytuł LIDER MAŁOPOLSKI 2020 r. następującym przedsięwzięciom:

### **Tytuł Specjalny**

**LIDER MAŁOPOLSKI - NAJLEPSZE PRZEDSIĘWZIĘCIE W MAŁOPOLSCE W 2020 ROKU**

**PRACOWNICY OCHRONY ZDROWIA**

**ZA WALKĘ Z PANDEMIĄ COVID-19**

Rok 2020 to rok szczególny w najnowszej historii świata – będziemy go pamiętać, jako rok światowej pandemii COVID-19, która z impetem uderzyła w nasze zdrowie i praktycznie wszystkie dziedziny życia.

W tym szczególnym czasie najwyższe podziękowania i uznanie należą się wyjątkowym ludziom – pracownikom ochrony zdrowia, którzy z poświęceniem i oddaniem codziennie walczą o nasze zdrowie i życie na pierwszej linii. Walka z pandemią jest dla nich szczególnie trudnym wyzwaniem, ponieważ codziennie mając kontakt z chorymi narażają nie tylko swoje zdrowie i życie, ale także swoich rodzin.

Na system, który codziennie chroni nasze zdrowie i życie składają się tysiące lekarzy, pielęgniarek i położnych, ratowników medycznych, farmaceutów, salowych, diagnostów laboratoryjnych, techników, kierowców, pracowników administracyjnych, technicznych i pomocniczych szpitali oraz przychodni.

Tym Tytułem Specjalnym LIDER MAŁOPOLSKI - NAJLEPSZE PRZEDSIĘWZIĘCIE W ROKU 2020, jako samorządowcy chcemy szczególnie uhonorować, symbolicznie nagrodzić, a przede wszystkim podziękować pracownikom ochrony zdrowia w Małopolsce. Dyplomy zostaną przekazane małopolskim korporacjom pracowników ochrony zdrowia (m.in. Okręgowe Izby Lekarskie w Krakowie i Tarnowie, Małopolska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych, Okręgowe Izby Pielęgniarek i Położnych w Tarnowie i Nowym Sączu, Małopolska Okręgowa Izba Aptekarska w Krakowie, Polskie Towarzystwo Ratowników Medycznych, i in.).

## **LIDER MAŁOPOLSKI 2020**

### **Najlepsze Przedsięwzięcie w Małopolsce w 2020 roku**

#### **MAŁOPOLSKA TARCZA ANTYKRYZYSOWA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO**

Samorząd Województwa Małopolskiego przeznaczył na walkę z koronawirusem i jego negatywnymi skutkami ok. 1,5 mld zł, w ramach Małopolskiej Tarczy Antykryzysowej.

Głównym jej założeniem jest pomoc kierowana w stronę służby zdrowia, ochrona firm i etatów w małopolskich przedsiębiorstwach oraz wsparcie uczniów, nauczycieli i podopiecznych placówek opieki całodobowej.

Pomoc w ramach Małopolskiej Tarczy Antykryzysowej obejmuje:

- 190 mln zł w pakiecie medycznym dla małopolskich szpitali i jednostek zdrowia na sprzęt i wyposażenie niezbędne do skutecznej walki z pandemią,
- 354 mln zł w pakiecie przedsiębiorczości dla przedsiębiorców na utrzymanie zatrudnienia w firmach borykających się z trudnościami finansowymi i wsparcie rynku pracy i samozatrudnionych,
- 111 mln zł w pakiecie płynności finansowej na płynnościowe pożyczki dla przedsiębiorców, którzy na skutek pandemii ponieśli straty finansowe,
- 90,2 mln zł buduje pakiet społeczny i edukacyjny; środki są przekazywane na wsparcie placówek opieki całodobowej oraz zakup technologii i sprzętu do zdalnego nauczania,
- 745 mln zł buduje pakiet rozwoju w ramach modułu rewitalizacji.

Środki pochodzą z Funduszy Europejskich oraz budżetów państwa i województwa.

## **RENOWACJA OŁTARZA WITA STWOSZA W BAZYLICE MARIACKIEJ**

Znajdujący się w Bazylisce Mariackiej ołtarz Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny jest jednym z najwybitniejszych dzieł późnogotyckiej sztuki rzeźbiarskiej w Europie. Ołtarz został sfinansowany głównie z zapisów testamentowych i składek mieszczaństwa krakowskiego - zachował się zapis o jednej wypłacie, opiewającej na kwotę 2808 florenów, co stanowiło wówczas równowartość rocznego budżetu miasta Krakowa. Powstał w latach 1477–1489, ma 13 metrów wysokości, 11 metrów szerokości, a całkowita powierzchnia to 866 metrów kwadratowych, na których znajduje się ponad 200 wyrzeźbionych figur.

Trwającą ponad 5 lat konserwację tego, nie tylko wielkoformatowego ołtarza, ale przede wszystkim arcydzieła sztuk realizowali przede wszystkim konserwatorzy Międzyuczelnianego Instytutu Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki krakowskiej i warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, ale również specjaliści z Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie, Polskiej Akademii Nauk, badacze zza granicy.

Prace miały charakter techniczno-estetyczny. Towarzyszyły im także badania m.in. fizyczne, chemiczne oraz analiza z zakresu historii sztuki. Konserwacja została poprzedzona badaniami, które rozpoczęły się już w 2011 roku i obejmowały między innymi tomografię komputerową, badania mikroskopowe i mikrochemiczne. Dzięki dobremu rozpoznaniu specjalistom udało się następnie odtworzyć średniowieczną kolorystykę, ale także zabezpieczyć figury na kolejne 100 lat.

Powstała bardzo szczegółowa dokumentacja stanu zachowania zabytku i przeprowadzonych prac, w planach jest przygotowanie publikacji o ołtarzu.

Koszt realizowanych prac wynosi ponad 13 720 000 zł. Prace współfinansowane były ze środków Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i budżetu Miasta Krakowa.

## **MOST NA WIŚLE W BORUSOWEJ ŁĄCZĄCY WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIE I ŚWIĘTOKRZYSKIE**

Most łączy Borusowę z Nowym Korczynem to wspólne przedsięwzięcie Województw: Małopolskiego i Świętokrzyskiego. Umowę o realizacji inwestycji marszałkowie obu województw podpisali w 2016 r. Nowa przeprawa na DW 973 ma prawie 700 metrów długości, jezdnię o szerokości 7 metrów i dwa pasy ruchu. Z myślą o pieszych i rowerzystach wzdłuż mostu powstały chodniki i ścieżka rowerowa.

Most w Borusowej ma duże znaczenie nie tylko dla mieszkańców obu województw, ale także dla kierowców poruszających się tą trasą. Pozwolił znacząco przyspieszyć przejazd od Rzeszowa czy Tarnowa w stronę Warszawy, ułatwił także dojazd do uzdrowiska Busko-Zdrój. Z kolei dla osób podróżujących od strony świętokrzyskiej przeprawa oznacza lepsze połączenie z autostradą A4 w kierunku Krakowa i strefą aktywności gospodarczej w okolicy Tarnowa.

Łączna wartość projektu to ponad 53 mln złotych. Województwo Małopolskie przekazało połowę kosztów - niemal 27 mln zł, w tym środki z Funduszy Europejskich – ponad 22 mln zł.

## **BUDOWA OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH ORAZ KANALIZACJI SANITARNEJ W SĘDZISZOWIE W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM**

Inwestycja stanowiła kontynuację prowadzonych od kilku lat na terenie miasta i gminy Sędziszów działań z zakresu gospodarki wodnościekowej. Dzięki realizacji projektu, z systemu oczyszczania ścieków mogą korzystać mieszkańcy gminy Sędziszów i gminy Słupia, a oprócz oczyszczalni wybudowano również blisko 11 km kanalizacji sanitarnej.

Przepustowość nowej oczyszczalni ścieków w Sędziszowie wynosi 1500 metrów sześciennych na dobę. W ramach inwestycji powstały: budynek oczyszczalni ścieków, budynek socjalnotechniczny, zbiorniki retencyjne, wylot ścieków oczyszczonych z kratą stalową, wylot wód opadowych i roztopowych do rowu, biofiltr, pompownia ścieków z komorą pomiarową, panele fotowoltaiczne.

Całkowity koszt inwestycji to ponad 26,1 milionów złotych, z czego dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województw Świętokrzyskiego wyniosło ponad 15,7 milionów zł.

## **MODERNIZACJA BASENU NAD ŁUBINKĄ W NOWYM SĄCZU**

Istniejący nad Łubinką w Nowym Sączu basen przyciągał „od zawsze” w okresie letnim wielu mieszkańców. Niestety przez lata intensywnie eksploatowany stopniowo niszczał, aż w 2014 roku został całkowicie zamknięty z powodu uszkodzenia konstrukcji. Po przejęciu basenu przez miasto w 2019 ekspresowo zrealizowano modernizację obiektu przy ul. Zdrojowej w trybie „zaprojektuj i wybuduj”.

Nieckę basenową tworzą: strefa pływacka, strefa rekreacyjna, strefa dla starszych dzieci, strefa dla młodszych dzieci (brodzik). Ponadto, w ramach obiektu powstały: plaża basenowa, pawilon pergolowy, pawilon wejściowy, pawilon gastronomiczny, zaplecze techniczne wraz z pawilonem serwisowym.

Wykonawcą prac budowlano-montażowych była Firma ERBET sp. z o.o. z Nowego Sącza. Zasadnicze prace rozpoczęły się 25.02.2020 r., a czynności odbiorowe ostatecznie zostały zakończone 31.07.2020 r.

Całkowita wartość zrealizowanej przez Miasto Nowy Sącz inwestycji zamknęła się w kwocie 5.969.130,06 zł.

## **BUDOWA SZKOŁY MISTRZOSTWA SPORTOWEGO W WIELICZCE**

Nowa szkoła o profilu sportowym powstała przy Wielickiej Arenie Lekkoatletycznej. To kompleks oświatowy o powierzchni blisko 4000 mkw., z salami dydaktycznymi i częścią sportową, na który składa się dziewięć sal dydaktycznych, stołówka i świetlica oraz pełnowymiarowa hala sportowa (1286 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej) z trybuną dla 200 widzów.

Placówka prowadzona przez Fundację Szkoła Mistrzostwa Sportowego Wieliczka jest społeczna, ale o statusie szkoły publicznej.

Koszt wybudowania szkoły dla 200 uczniów wyniósł 20,6 mln zł.

## **ROZBUDOWA ZESPOŁU SZKÓŁ MUZYCZNYCH W TARNOWIE O SALĘ KONCERTOWĄ**

Dzięki budowie nowej sali koncertowej zrealizowanej przez Miasto Tarnów powstał obiekt o unikatowej pod względem architektonicznym bryle zewnętrznej budynku. Obiekt składa się z dwóch zasadniczych części: sali koncertowej wraz z zapleciami technicznymi oraz części dydaktycznej z salą gimnastyczno-baletową połączonych łącznikiem z istniejącym budynkiem Domu Perkusisty.

W ramach przedsięwzięcia powstały: sala koncertowa (384 m<sup>2</sup>) z widownią na 238 miejsc z pętlą indukcyjną dla niesłyszących oraz sceną. Sala wyposażona jest w 20-głosowe organy piszczałkowe, fortepian koncertowy, profesjonalny sprzęt nagłaśniający i oświetlenie sceniczne, projektor laserowy, osmiometrowy ekran oraz zaplecze (3 garderoby, reżyserka - studio nagrań).

Dodatkowo w ramach projektu wykonano: hall (270 m<sup>2</sup>) z kurtyną akustyczną, oświetleniem punktowym, laserowymi projektorami, bezprzewodowym nagłośnieniem (możliwość projekcji obrazu i dźwięku z sali koncertowej), sale rytmiczne wyposażone w lustra, pianina, bezprzewodowe zestawy nagłośnieniowe, sale instrumentalne z fortepianami, komputerami i TV, sale teorii muzyki z pianinami, mobilną wielkoformatową tablicą interaktywną, projektorami, smart-tv, sprzętem audio, sala gimnastyczno-baletowa (197 m<sup>2</sup>) z mobilnymi lustrami, nagłośnieniem muzyczno-konferencyjnym wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym (szatnie, prysznice), fonoteka, boisko sportowe, plac zabaw i parking.

Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wyposażony w system monitoringu, system sygnalizacji pożaru i włamania oraz okablowanie strukturalne.

Zadanie zrealizowane przez Miasto Tarnów dofinansowane zostało w ramach działania 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, całkowity budżet wyniósł 28,1 mln zł, w tym dofinansowanie z UE – 13,2 mln zł.

## **PARK PAMIĘCI WIELKIEJ SYNAGOGI W OŚWIĘCIMIU**

Po osiemdziesięciu latach od spalenia przez Niemców w listopadzie 1939 r. największej synagogi w przedwojennym Oświęcimiu, z inicjatywy Muzeum Żydowskiego w Oświęcimiu na jej miejscu powstał Park Pamięci. Ten park kieszonkowy w centrum miasta upamiętnia także wielokulturowe dziedzictwo miasta. Odniesienia spalonej i zburzonej świątyni pojawiają się w nowym projekcie w różnych formach. Obrys rzutu dawnej synagogi zaznaczony jest wąskim krawężnikiem, oddzielając wnętrze parku od otaczającej go gęstej zieleni. Głównym elementem zagospodarowania parku jest mozaika 40 płyt z szarego piaskowca. Ich nieregularny układ ma symbolizować pozostałości po dawnej bożnicy. Park jest ogólnodostępny z ławkami, tablicami informacyjnymi, bez pomników.

Projekt powstał dzięki wsparciu finansowemu władz Oświęcimia, prywatnych przedsiębiorców (firmy z Oświęcimia), mieszkańców Miasta - w zbiorce internetowej zebrano wpłaty od 200 osób oraz społeczności żydowskiej zza granicy, wśród nich potomków oświęcimskich Żydów.

Autorami awangardowego projektu Parku Pamięci wyróżnionego przez jury konkursu „Życie w architekturze” są krakowscy architekci ze Studia Projektowego NArchitekTURA oraz Imaginga Studio.

Park Pamięci Wielkiej Synagogi w Oświęcimiu otrzymał Nagrodę Województwa Małopolskiego im. Stanisława Witkiewicza oraz nagrodę w kategorii Przestrzeń publiczna w zieleni w 14. edycji Konkursu Towarzystwa Urbanistów Polskich, dotyczącego najlepszych przedsięwzięć urbanistyczno-

architektonicznych w Polsce. Projekt został ostatnio nominowany do prestiżowej Nagrody Unii Europejskiej w Konkursie Architektury Współczesnej - Mies van der Rohe Award 2020-2022.

Realizacja projektu kosztowała 300 tys. zł.

## **PARKI W KRAKOWIE**

### **PARK JERZMANOWSKICH I PARK W CZYŻYNACH**

#### **Rewitalizacja zabytkowego Parku Jerzmanowskich**

7-hektarowy Zespół pałacowo-parkowy Anny i Erazma Jerzmanowskich w Prokocimiu znajduje się w rejestrze zabytków. Erazm Jerzmanowski na przełomie XIX i XX w. był jednym z trzech najbogatszych Amerykanów, „człowiekiem, który oświetlił Amerykę”. Na mocy jego testamentu Akademia Umiejętności w Krakowie otrzymała środki finansowe na utworzenie Fundacji im. Erazma i Anny Jerzmanowskich, która przyznawała nagrodę im. Jerzmanowskich za działalność naukową, kulturalną lub społeczną. Jerzmanowski znany był z szerokiej działalności filantropijnej na rzecz Polonii w USA oraz po powrocie do Polski - ufundował m.in. dożywotnie stypendium dla każdego żyjącego uczestnika Powstania Styczniowego, wspierał chłopów, dotował kulturę i sztukę.

Na terenie Parku rośnie wiele starych drzew, w tym chronione prawem pomniki przyrody. Do historycznego drzewostanu dosadzono łącznie 220 nowych drzew. Posadzono również ponad 8 tys. krzewów. W parku pojawiło się ponad 29 tys. bylin, zarówno w formie swobodnych rabat, jak i w formie specjalnej rabaty, zaznaczającej ślad dawnej młynówki. Wiosną w parku rozkwitnie prawie 200 tys. roślin cebulowych: narcyzów, cebulic i śnieżyczek. Alejki parkowe zostały wyremontowane, zamontowano także nowe oświetlenie, ogrodzenie parku, mostki na Drwince oraz toaletę.

W parku znajdują się place zabaw dla dzieci i plenerowa siłownia. Niewątpliwą atrakcją są dwie fontanny. Jedną z nich jest zdemontowana przed laty fontanna stojąca w Rynku Głównym, wykonana według projektu prof. Wiktora Zina, a drugą – wyremontowana okrągła fontanna wykonana jeszcze za czasów Jerzmanowskich.

Na prace rewitalizacyjne przeznaczono 14 mln zł.

#### **Park w Czyżynach na osiedlu Avia**

Park powstał w odpowiedzi na potrzebę stworzenia enklawy zieleni w najgęściej w Krakowie zabudowanym osiedlu w rejonie ulicy Stella-Sawickiego - w bezpośrednim sąsiedztwie nowego osiedla mieszkaniowego Avia. Posadzono 252 duże drzewa oraz prawie 14 tys. różnych roślin.

Oferta rekreacyjna, czyli serce parku, obejmuje urządzenia dla każdej grupy wiekowej. Dla maluchów przygotowano plac zabaw, dla młodzieży – wall-holla, czyli pierwszy w Krakowie pionowy plac zabaw w formie dwuwarstwowej ściany z rozmieszczonymi wewnątrz licznymi pomostami do zabawy, ścianką wspinaczkową i zewnętrzną zjeżdżalnią dla dzieci. Dla dzieci i dorosłych boisko do gry w koszykówkę, bulodrom – czyli dwa pełnowymiarowe boiska do gry w bule – oraz siłownię. Z myślą o młodych sportowcach stworzono czyżyński parkour – zaprojektowany przez specjalistów, jeden z najnowocześniejszych tego typu obiektów w Polsce.

W 2016 r. mieszkańcy zgłosili projekt parku do Budżetu Obywatelskiego Krakowa, a potem uzyskali potrzebne do jego realizacji głosy. Prace budowlane ruszyły w maju 2019 r. i trwały ponad rok. Całkowity koszt inwestycji to 10,9 mln zł.

## **GRUPA MERCATOR MEDICAL**

Grupa Mercator Medical to małopolski producent rękawic medycznych i dystrybutor materiałów medycznych jednorazowego użytku. Siedziba zarządu Mercator Medical S.A., będącego jednocześnie koordynatorem działań pozostałych spółek zależnych, a także najważniejszych działów wspierających obsługę Grupy, mieści się w Krakowie.

Z uwagi na swoje blisko trzydziestoletnie doświadczenie, to rozpoznawalna marka w branży medycznej, oparta na polskim kapitale. Jako producent sprzedaje do blisko 70 krajów na całym świecie, jako dystrybutor działa na rynkach Europy i Rosji. To jeden z najważniejszych graczy w Polsce oraz liczący się podmiot na arenie międzynarodowej, prowadzący systematyczną ekspansję geograficzną na rynkach wyrobów jednorazowych. W swojej ofercie posiada około 120 produktów własnych oraz produkty renomowanych międzynarodowych marek.

Produkty Mercator Medical docierają na wszystkie kontynenty, zwłaszcza do Ameryki Północnej, a także do krajów, gdzie popyt na materiały jednorazowej ochrony rośnie dynamicznie wraz ze wzrostem dbałości o bezpieczeństwo i higienę pracy (Ameryka Południowa, Azja, kraje Bliskiego Wschodu).

Europejska część Grupy skupia się na promocji i sprzedaży jednorazowych wyrobów medycznych – głównie rękawic, opatrunków, odzieży jednorazowego użytku i obłożeń pola operacyjnego. Ma zorganizowaną dystrybucję w Czechach i na Słowacji oraz partnerów handlowych w Wielkiej Brytanii, Rosji, Bułgarii, we Włoszech, Serbii, Gruzji, na Litwie, Białorusi i w innych krajach Europy.

Jednocześnie od początku pandemii Mercator Medical prężnie angażuje się w walkę z COVID-19 poprzez przekazywanie środków ochrony osobistej z własnego portfolio licznym placówkom medycznym i opiekuńczym. Do tej pory spółka Mercator Medical przekazała już ponad 1,6 mln rękawic diagnostycznych oraz 50 tys. maseczek blisko 60 różnym instytucjom, głównie szpitalom, domom pomocy społecznej, hospicjom oraz fundacjom, jak również Komendzie Głównej Policji, Agencji Rezerw Materiałowych czy Ministerstwu Zdrowia. Obecnie spółka realizuje akcję #wspólnieprzeciwvirusowi, polegającą na wspieraniu placówek medycznych i opiekuńczych poprzez przekazywanie środków ochrony osobistej z własnego portfolio.

Grupa Mercator jest największym dystrybutorem rękawic w Europie Środkowej i Wschodniej, a także największym polskim inwestorem w Tajlandii.

Ze względu na ogromny deficyt i wielkie zapotrzebowanie na środki ochronne w trakcie pandemii COVID-19 w II połowie 2020 r. spółka osiągnęła najwyższy historii, rekordowy wzrost akcji na giełdzie o ponad 4000%.



**Debata Samorządowa  
z okazji Święta Samorządu Terytorialnego  
zorganizowana przez Gazetę Krakowską pt.**

**Nowa normalność, czyli co?**

**Jak małopolskie gminy i powiaty wychodzą z pandemii i czego potrzebują.**

W debacie wzięli udział na zaproszenie Redakcji Gazety Krakowskiej:

- **Kazimierz Barczyk**, Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego, Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski
- **Artur Koziół**, Burmistrz Wieliczki, członek Zarządu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski
- **Bogusław Król**, Wójt Zielonek
- **Mariusz Krystian**, Wójt Spytkowic (w powiecie wadowickim)
- **Robert Maciaszek**, Burmistrz Chrzanowa
- **Małgorzata Małuch**, Wójt Sękowej, Prezes Zarządu Forum Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Małopolski przy MISTiA, Wiceprzewodnicząca Zarządu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski
- **Józef Tomal**, Starosta Myślenicki, Sekretarz Zarządu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski

Debatę prowadził redaktor **Zbigniew Bartuś**.

**Podsumowanie debaty ukazało się również w wersji papierowej Dziennika Polskiego i Gazety Krakowskiej** – specjalnej wkładce samorządowej w związku z Dniem Samorządu Terytorialnego obchodzonym 27 maja w rocznicę pierwszych wolnych wyborów do rad gmin.

**LINKI DO ARTYKUŁÓW**

**Artykuł pt. Małopolska wychodzi z pandemii. Jak przywrócić normalność i odeprzeć ewentualną czwartą falę? Mówią nam liderzy małopolskich gmin i powiatów**

Co zrobić, byśmy mogli jak najszybciej zapomnieć o zarazie i normalnie żyć – a jednocześnie zabezpieczyć Małopolan na wypadek kolejnych fal pandemii, które przecież mogą nadejść już jesienią? Jak wygląda w małopolskich gminach i powiatach wychodzenie z kryzysu? Jak na półmetku niełatwej kadencji radzą sobie lokalne samorządy? Co będzie oznaczać „nowa normalność”? Rozmawialiśmy o tym z czołowymi małopolskimi samorządowcami. Mówią: Kazimierz Barczyk, przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, Artur Koziół, burmistrz Wieliczki, Bogusław Król, wójt Zielonek, Mariusz Krystian, wójt Spytkowic, Robert Maciaszek, burmistrz Chrzanowa, Małgorzata Małuch, prezes Forum Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Małopolski i wójt Sękowej oraz Józef Tomal, starosta myślenicki.

<https://gazetakrakowska.pl/malopolska-wychodzi-z-pandemii-jak-przywrocic-normalnosc-i-odeprzec-ewentualna-czwarta-fale-mowia-nam-liderzy-malopolskich-gmin/ar/c1-15626793>

## **Artykuł pt. Nowy wielki skok. Na co małopolskie gminy i powiaty potrzebują pieniędzy z Unii i kto powinien o nich decydować – samorzady czy rząd?**

Młodzi nie mogą pamiętać, ale nieco starsi Polacy do dziś wspominają katastrofę gospodarczą i puste sklepowe półki sprzed trzydziestu kilku lat. U schyłku realnego socjalizmu Polska była krajem biednym nie tylko na tle Zachodu (średnia pensja stanowiła równowartość 35 dolarów), ale i innych krajów bloku sowieckiego, choćby Ukrainy (gdzie zarabiano się o połowę więcej!). W ciągu trzech dekad dokonaliśmy jednak ekonomicznego cudu, spełniając marzenie autorów polskich przemian: by kolejne pokolenia żyły na poziomie znanym z Zachodu. Ów cud zawdzięczamy przede wszystkim przedsiębiorczości, decentralizacji państwa - czyli samorządności - oraz środkom i standardom unijnym. Utworzenie gmin, a potem powiatów sprawiło, że w terenie pojawili się prawdziwi gospodarze. Sojusz z Unią dał im do dyspozycji olbrzymie pieniądze na podźwignięcie lokalnych ojczyzn z wielowiekowej zapaści. Teraz Polska otrzyma kolejne miliardy z Unii. Co zrobić, byśmy dzięki nim dokonali równie wielkiego skoku, jak przez poprzednie trzy dekady? Rozmawialiśmy o tym z czołowymi małopolskimi samorządowcami.

<https://gazetakrakowska.pl/nowy-wielki-skok-na-co-malopolskie-gminy-i-powiaty-potrzebuja-pieniedzy-z-unii-i-kto-powinien-o-nich-decydowac-samorzady-czy/ar/c3-15629013>

**29 września 2021 r.**

### **Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Kazimierz Barczyk Małopolski uhonorowany Medalem „Cracoviae Merenti” .**

Podczas uroczystej sesji Rady Miasta Krakowa w Centrum Kongresowym ICE Kraków **Kazimierz Barczyk** - przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, w 30. rocznicę odrodzenia samorządu terytorialnego, otrzymał **najwyższe odznaczenie Miasta Krakowa jakim jest Medal „Cracoviae Merenti”** . Przyznaje je Rada Miasta Krakowa na wniosek Komisji Medalu w uznaniu szczególnych zasług dla Miasta Krakowa. W skład Komisji Medalu „Cracoviae Merenti” wchodzi: Prezydent Miasta Krakowa (jako Przewodniczący Komisji), Metropolita Krakowski oraz Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Złoty Medal „Cracoviae Merenti” nr 1 otrzymał Ojciec Święty Jan Paweł II.

Podczas uroczystej sesji Rady Miasta Krakowa **Przewodniczący Rady Miasta Krakowa Dominik Jaśkowiec** powiedział:

*(...) Nie ma wolności bez samorządności, to hasło od ponad 30 lat przyświeca odrodzonemu samorządowi terytorialnemu, a z całą pewnością można je dedykować kolejnemu z Laureatów Medalu Cracoviae Merenti Kazimierzowi Barczykowi, dzięki któremu dziś z dumą możemy mówić o odrodzeniu krakowskiej samorządności. Jego wieloletnia działalność i praca przyczyniły się do powołania Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, jednej z najstarszych, najliczniejszych i najaktywniejszych regionalnych organizacji samorządowych w Polsce, które przez dekadę do powołania samorządowego województwa stanowiło oddolnie zorganizowany prototyp samorządu wojewódzkiego.*

*(...)*

*Pańska konsekwentna i aktywna działalność samorządowa zasługuje na najwyższe uznanie. Przez wiele lat działalności stworzył Pan wspaniałe rozwijające się porozumienie oraz kulturowe i gospodarcze więzy pomiędzy mieszkańcami, a instytucjami naszego regionu, to Pański głos występował i liczył się nie tylko w*

rozmowach z władzami centralnymi i z samorządem, to dzięki Panu i Pańskiemu zaangażowaniu mamy w Krakowie liczne instytucje kulturalne i historyczne takie jak chociażby Muzeum Armii Krajowej. Nie sposób w tych kilku zdaniach opowiedzieć o wszystkich zasługach dla naszego miasta, które były Pańskim udziałem.

Laudację wygłosił **Prezydent Miasta Krakowa prof. Jacek Majchrowski**, w której stwierdził m.in.:

*(...) Jest to doskonały moment, żeby raz jeszcze zaakcentować, że właśnie samorządy są tym, co najlepiej nam się w Polsce udało i podziękować twórcom tego sukcesu. Symboliczne znaczenie ma, więc w tym kontekście fakt, że w tym właśnie czasie Rada Miasta Krakowa honoruje Medalem Cracoviae Merenti swojego pierwszego Przewodniczącego Pana Kazimierza Barczyka.*

*(...)*

*Od lat nie szczędzi sił i środków i energii, by wzmocnić siłę samorządu, budował go przed laty, jako Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego i buduje dziś między innymi, jako Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolskich. Centrum działalności naszego Laureata był i jest od samego początku Kraków. Nawet, gdy pełnił on ważne funkcje państwowe nie opuszczał swojego miasta i pilnował jego spraw, ale nie mniej ważne jest też szersze tło jego działalności, którym są polskie wsie, miasteczka i miasta.*

*Ich dzisiejsza rzeczywistość to w dużym stopniu dzieło naszego bohatera i jego wybitnych współpracowników, ludzi, jak nieodżałowany Michał Kulesza czy Walerian Pańko, których potrafił zapalić do idei lokalnej demokracji. Był Kazimierz Barczyk przy jej powstawaniu, współdecydował o wielkiej reformie końca lat 90-tych i współpracował z wszystkimi rządami III Rzeczypospolitej.*

Podczas sesji głos zabrał również **Kazimierz Barczyk**, który powiedział m.in.:

*Proszę Państwa przywoływać mocno zasługi moje ze Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, Pan Prezydent Majchrowski do kamery kiedyś powiedział, że Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski to Barczyk, a Barczyk to Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski. W związku z tym rozumiem, że to jest również Medal dla Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, pół roku będzie wisiał u mnie w domu, a pół roku w Stowarzyszeniu, żeby ewentualnie usatysfakcjonować mnie i to Stowarzyszenie, któremu od 30 lat przewodniczę społecznie.*

**W uzasadnieniu do uchwały Rady Miasta Krakowa** w sprawie przyznania Medalu napisano:

*Kazimierz Barczyk – znany krakowski samorządowiec, społecznik, prawnik, sędzia i adwokat. W latach 1990-1993 był pierwszym – po odrodzeniu samorządu terytorialnego – przewodniczącym Rady Stołecznej Królewskiego Miasta Krakowa, a później Radnym Miasta Krakowa i Województwa Małopolskiego. Był posłem na Sejm I i III kadencji, sekretarzem stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w rządzie Jerzego Buzka, zastępcą przewodniczącego i sędzią Trybunału Stanu, przewodniczącym i wiceprzewodniczącym Sejmiku Województwa Małopolskiego. Pomimo swych rozlicznych funkcji jest czynnym adwokatem i radcą prawnym. Wielokrotnie honorowany odznaczeniami państwowymi i branżowymi, m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.*

*Szczególnie w 2020 roku, gdy świętujemy w Polsce 30. rocznicę odrodzenia samorządu terytorialnego, z wielkim uznaniem patrzymy na dokonania Kazimierza Barczyka jako założyciela i przewodniczącego powołanego do życia w 1991 roku Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski oraz jako współzałożyciela (1993), a następnie przewodniczącego Federacji Związków i Stowarzyszeń Gmin Polskich z siedzibą w Krakowie – obecnie Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP, największej ogólnopolskiej organizacji samorządów terytorialnych w Polsce skupiającej 1000 gmin, powiatów i województw w 20 regionalnych związkach. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski jest jedną z najstarszych, najliczniejszych i najaktywniejszych regionalnych organizacji samorządowych w Polsce, które przez*

dekadę, do powołania samorządowego województwa, stanowiło oddolnie zorganizowany „prototyp” obecnego Samorządu Województwa Małopolskiego. Celem Stowarzyszenia jest rozwijanie i umacnianie kulturalnych i gospodarczych więzi pomiędzy mieszkańcami i instytucjami regionu. Stowarzyszenie od prawie 30 lat organizuje współpracę samorządów gminnych, a od 20 lat powiatowych i Samorządu Województwa Małopolskiego, reprezentuje samorzady przed władzami centralnymi, zabiera głos w najistotniejszych dla samorządu sprawach.

Niezwykle bogaty, a zarazem różnorodny dorobek Kazimierza Barczyka, jego konsekwentna i aktywna działalność samorządowa zasługują na najwyższe uznanie.

#### Linki do relacji z uroczystości:

<https://krakow.tvp.pl/56113599/zasluzonym-dla-krakowa-wreczono-medale-cracoviae-merenti>

<https://dziennikpolski24.pl/krakow-medale-cracoviae-merenti-pryznane-zdjecia/ar/c1-15827331>



Uchwała Rady  
Stołeczno-Królewskiego Miasta Krakowa  
podjęta 8 lipca 2020 roku

Pan Kazimierz Barczyk

samorządowiec, społecznik, prawnik,  
pierwszy przewodniczący  
Rady Miasta Krakowa odrodzonego samorządu,  
założyciel i przewodniczący  
Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski

w uznaniu szczególnych zasług  
dla Stołeczno-Królewskiego Miasta Krakowa  
otrzymał Brązowy Medal „Cracoviae Merenti”  
oznaczony numerem trzydziestym dziewiątym

Dominik Jaśkowiec



Przewodniczący Rady  
Stołeczno-Królewskiego  
Miasta Krakowa

Jacek Majchrowski



Prezydent  
Stołeczno-Królewskiego  
Miasta Krakowa

## **5-dniowy wyjazd studyjny do Austrii (Dolna Austria, Wiedeń) i Niemiec (Górna Bawaria).**

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski, jako partner w projekcie pn. „Zgoda, szacunek i praca każda wieś wzbogaca - transfer sprawdzonych sposobów na kształtowanie dobrych relacji między mieszkańcami wsi” realizowanym przez Małopolską Izbę Rolniczą, prowadziło nabór uczestników na 5-dniowy wyjazd studyjny do Austrii (Dolna Austria, Wiedeń) i Niemiec (Górna Bawaria).

Program wyjazdu był skoncentrowany na poszukiwaniu efektywnych strategii prowadzących do harmonijnego rozwoju społecznego oraz poprawy jakości warunków życia mieszkańców na obszarach wiejskich. Uczestnicy wyjazdu poznają sprawdzone sposoby działania oraz doświadczenia naszych zachodnich sąsiadów we wdrażaniu przedsięwzięć zapobiegających konfliktom międzysąsiedzkim, prowadzącym do przyjaznej koegzystencji różnych grup zawodowych mieszkających na obszarach wiejskich. W tym celu spotkają się z samorządowcami, przedstawicielami urzędów i instytucji działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Liczba uczestników wyjazdu: **40 osób**

Czas trwania wyjazdu: **5 dni**

**W ramach działań przygotowawczych SGiPM włączyło się w promocję projektu oraz rekrutację uczestników. Już po zamknięciu listy uczestników Lider Projektu zdecydował o odwołaniu wyjazdu (na tydzień przed realizacją), o czym powiadomiono wszystkich uczestników.**

### **Planowany, ramowy program wyjazdu studyjnego:**

#### **I dzień, Kraków – Wiedeń:**

- wyjazd z Krakowa w godzinach porannych;
- przejazd na spotkanie z przedstawicielami Austriackiej Sieci Obszarów Wiejskich – omówienie zasad funkcjonowania strategii oraz najważniejszych projektów realizowanych przez Sieć, współpraca z lokalnymi samorządami, przybliżenie idei „miejskiego ogrodnictwa” oraz „szkoły w gospodarstwie”;
- przejazd do miejsca noclegu, zakwaterowanie, kolacja.

#### **II dzień, Wiedeń – Monachium:**

- śniadanie w hotelu;
- przejazd na spotkanie z przedstawicielami Federalnego Ministerstwa ds. Zrównoważonego Rozwoju i Turystyki, z Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, z udziałem przedstawicieli Izby Rolniczej w Austrii – omówienie zasad podziału kompetencji i obowiązków w zakresie polityki regionalnej w Austrii, działań na rzecz zrównoważonego rozwoju rolnictwa oraz wsparcia gospodarki regionalnej z uwzględnieniem kwestii społecznych;
- obiad (w pobliżu miejsca spotkania lub na trasie przejazdu w kierunku Monachium);
- przejazd w kierunku Monachium, zakwaterowanie w hotelu, kolacja.

#### **III dzień, Monachium:**

- śniadanie w hotelu;
- przejazd na spotkanie w Bawarskiej Akademii Rozwoju Obszarów Wiejskich – poznanie misji Akademii i jej działań w zakresie prowadzonych badań na temat obszarów wiejskich w celu poprawy warunków życia i pracy na tych obszarach;
- obiad;
- przejazd na spotkanie do jednej z wiejskich/wiejsko-miejskich gmin zlokalizowanej w pobliżu Monachium, spotkanie z przedstawicielami lokalnych władz samorządowych w celu poznania ich

doświadczeń we wdrażaniu przedsięwzięć, których zamierzeniem jest harmonijny rozwój społeczności oraz poprawa jakości warunków życia mieszkańców na obszarach;

- przejazd do miejsca noclegu, kolacja.

#### **IV dzień, Monachium:**

- śniadanie w hotelu;
- przejazd na spotkanie w Bawarskim Ministerstwie Rolnictwa z przedstawicielami jednostek (biur, urzędów, stowarzyszeń) działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w Bawarii, którzy przekażą doświadczenia m.in. z zakresu wdrażania programów scalania gruntów i odnowy wsi, rozwoju lokalnych społeczności, gospodarki przestrzennej, ochrony zasobów i krajobrazu oraz współpracy międzygminnej;
- obiad;
- przejazd na spotkanie do jednej z wiejskich/wiejsko-miejskich gmin zlokalizowanej w pobliżu Monachium, spotkanie z przedstawicielami lokalnych władz samorządowych w celu poznania ich doświadczeń we wdrażaniu przedsięwzięć, których zamierzeniem jest harmonijny rozwój społeczności oraz poprawa jakości warunków życia mieszkańców na obszarach wiejskich (możliwości i kompetencje prawno-administracyjne lokalnych władz, znaczenie i zasady planowania zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich, przykłady rozwiązań integrujących lokalne społeczności, etapy ich wdrażania, zagrożenia i skuteczne sposoby przeciwdziałania ewentualnym niepowodzeniom);
- przejazd do miejsca noclegu, kolacja.

#### **V dzień, Monachium – Kraków:**

- śniadanie w hotelu;
- wyjazd w drogę powrotną do Krakowa;
- obiad w drodze powrotnej;
- powrót do Krakowa.

#### **Październik - listopad 2021 r.**

## **XII KONKURS IM. GRZEGORZA STECHA „BEZPIECZNE DROGI W MAŁOPOLSCE – BUDUJEMY CHODNIKI I ŚCIEŻKI ROWEROWE”**

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski organizuje **XII edycję Konkursu "Bezpieczne drogi w Małopolsce -budujemy chodniki i ścieżki rowerowe"** dla **Gmin Wiejskich, Miejskich i Powiatów Małopolski na najlepsze działania w 2020 r.**, w tym inwestycyjne, ze szczególnym uwzględnieniem budowy chodników i poboczy dla dzieci, pieszych oraz rowerzystów przy drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich oraz ścieżek rowerowych.

Corocznie Konkurs realizowany jest we współpracy z Wojewódzką Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, Zarządem Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie, Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie, Małopolskimi Ośrodkami Ruchu Drogowego, Małopolskim Kuratorium Oświaty.

**Głównym celem corocznego Konkursu jest wyróżnienie gmin i powiatów za inicjatywy podnoszące bezpieczeństwo ruchu drogowego**, ze szczególnym uwzględnieniem budowy chodników przy drogach gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz ścieżek rowerowych.

Celami szczegółowymi są:

- a) podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w gminach, powiatach poprzez wyróżnienie działań poprawiających bezpieczeństwo mieszkańców,
- b) promocja inwestycji przyjaznych środowisku oraz realizacji obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- c) zachęcanie wszystkich gmin i powiatów w Małopolsce do działań poprawiających BRD,
- d) wspieranie wysokich standardów wykonawstwa inwestycji drogowych.

W ramach Konkursu przyznawane są następujące nagrody: **Tytuł i Dyplom z Godłem promocyjnym „Bezpieczne drogi w Małopolsce – Najlepsza Gmina, Najlepszy Powiat”** z oznaczeniem roku, w którym tytuł został przyznany.

Nagrody te będą przyznawane następujących kategoriach:

- Gmina i powiat, które zbudowały najwięcej chodników w roku (w mb) na 1 mieszkańca,
- Gmina i powiat, które zbudowały najwięcej ścieżek rowerowych w danym roku (w mb) na 1 mieszkańca gminy/powiatu
- Gmina i powiat, które zrealizowały najciekawsze działania inwestycyjne na rzecz BRD bądź zrealizowały ich najwięcej.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski apeluje do wszystkich Samorządów o aktywny udział w Konkursie w ramach realizacji własnych programów „Bezpieczna Gmina, Bezpieczny Powiat, Bezpieczne Województwo”.

## **SKOLENIA W RAMACH** **MAŁOPOLSKIEJ AKADEMII SAMORZĄDOWEJ** **STOWARZYSZENIA GMIN I POWIATÓW MAŁOPOLSKI**

Od 2011 roku Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski prowadzi dla jednostek samorządu terytorialnego **cykl bezpłatnych szkoleń, warsztatów i seminariów** w ramach Małopolskiej Akademii Samorządowej.

Jakość funkcjonowania samorządu terytorialnego zależy nie tylko i wyłącznie od władz, ale także od kwalifikacji i przygotowania tysięcy pracowników samorządowych. Właśnie głównie z myślą o nich Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski powołało Małopolską Akademię Samorządową – agendę, której głównym zadaniem jest realizacja szkoleń dla głównie pracowników samorządowych.

W roku 2021 z uwagi na ograniczenia w związku z **pandemią COVID-19** aktywność szkoleniowa MAS przeniosła się do internetu.

Zachęcamy naszych Członków do aktywnego uczestnictwa i delegowania pracowników na nasze szkolenia – z jednej strony **nasi eksperci gwarantują najwyższy poziom**, a z drugiej są to **realne oszczędności dla gminy**. Koszt podobnych, jednodniowych szkoleń stacjonarnych na rynku to ok. 500 zł od osoby, a online 300-500 zł.

Delegując po jednym pracowniku na każde z ponad 60 szkoleń MAS online tylko w 2021 r. Członkowie SGiPM oszczędzają ok. 20.000 zł, przy delegowaniu dwóch pracowników to już 40.000 zł.

Do zrealizowanych w 2021 szkoleń zgłosiła się rekordowa liczba - ponad 5.000 samorządowców i pracowników samorządowych, co przy planowanych szkoleniach do końca roku i cenach rynkowych komercyjnie dało Samorządom Małopolski oszczędności na kwotę prawie 2 milionów złotych.

Po szkoleniach do wszystkich uczestników Biuro SGiPM rozsyła szczegółowe materiały szkoleniowe i prezentacje ekspertów.

Dodatkowo przy tematach wymagających odpowiedzi na bardzo szczegółowe pytania Biuro SGiPM organizuje seminaria z ekspertami poświęcone odpowiedzi na nadesłane przez Uczestników pytania.

Wszystkie szkolenia są bezpłatne. Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc, pierwszeństwo uczestnictwa w szkoleniach mają zawsze Członkowie Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski.

**Główni eksperci MAS:**

**Małgorzata Żmudka** – Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

**Ewa Cadoux** – Etatowy Członek Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie

**Monika Tarnawa-Zajączkowska** – Etatowy Członek Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie

**Barbara Kunysz-Syrytczyk** – Etatowy Członek Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie

**Mateusz Stańczyk** – Kancelaria Radcy Prawnego **Pawła Stańczyka** (b. wieloletniego Sekretarza Miasta Krakowa)

21 stycznia 2021

***Webinar "Narzędzia e-Administracji" Webinarium zorganizowane na platformie MS Teams. Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolskich oraz firma e-Instytucja.pl***

Liczba uczestników - 75

18 lutego 2021

***Webinar „Formularze elektroniczne w gminie – uprawnienia i obowiązki” Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolskich oraz firma e-Instytucja.pl***

Liczba uczestników - 86



25 lutego 2021

**Obowiązek alimentacyjny i wywiady alimentacyjne w świetle ustawy o pomocy społecznej i ustawy o świadczeniach rodzinnych- wykorzystanie wywiadu alimentacyjnego w postępowaniu dowodowym dotyczącym przyznawania świadczeń**

Liczba uczestników - 109

04 marca 2021

**Webinarium poświęcone: Prezentacji Systemu Wideokonferencji z możliwością podejmowania decyzji w postaci głosowań i wyborów. Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski oraz NOT Informatyki**

11 marca 2021

**Kierowanie i umieszczanie w domu pomocy społecznej**

Liczba uczestników -85

12 marca 2021

**CYFRYZACJA PROCESU BUDOWLANEGO W POLSCE. Stan wdrożenia BIM - zmiany w Prawie Budowlanym i konieczność dostosowania Urzędów do elektronicznego procedowania dokumentacji budowlanej. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski, klastra South Poland Cleantech Cluster oraz GRUPA4BIM**

Liczba uczestników - 122

17 marca 2021

**Webinar „Organizacja wdrożenia eZD z uwzględnieniem przepisów kancelaryjnych, KPA, Ordynacji podatkowej i innych aktów prawnych”**

Liczba uczestników - 140

25 marca 2021

**Ustalanie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej po nowelizacji**

Liczba uczestników -118

8 kwietnia 2021

**Przyznawanie świadczeń opiekuńczych na gruncie ustawy o świadczeniach rodzinnych wraz orzecznictwem NSA z 2020 r.**

Liczba uczestników - 132

13 kwietnia 2021

***Ochrona danych osobowych a jawność działań organów administracji samorządowej***

Liczba uczestników - 70

15 kwietnia 2021

***Naruszenie stosunków wodnych na gruncie w świetle ustawy prawo wodne***

Liczba uczestników - 89

20 kwietnia 2021

***Kodeks postępowania administracyjnego w praktyce – wybrane zagadnienia Zasady ogólne postępowania administracyjnego i ich realizacja w postępowaniach jurysdykcyjnych, (decyzyjnych) przy wydawaniu zaświadczeń, czynnościach materialno-prawnych***

Liczba uczestników - 95

22 kwietnia 2021

***Praktyczne problemy udostępniania informacji publicznej w świetle orzecznictwa***

Liczba uczestników - 84

27 kwietnia 2021

***Usuwanie drzew i krzewów w świetle ustawy o ochronie przyrody***

Liczba uczestników - 82

29 kwietnia 2021

***Przyznawanie świadczenia wychowawczego w 2021 roku. Praktyczne Stosowanie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci 500 + problemy orzecznicze oraz prowadzenie postępowania w czasie epidemii***

Liczba uczestników - 84

5 maja 2021

***Webinar „Dokument elektroniczny w urzędzie z uwzględnieniem procedur administracyjnych i postępowania z e-dokumentem część 1” Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolskich oraz firma e-Instytucja.pl***

6 maja 2021

***Podział nieruchomości w postępowaniu administracyjnym - zagadnienia problemowe.***

Liczba uczestników - 82

11 maja 2021

***Postępowanie administracyjne w sprawie rozgraniczenia nieruchomości w świetle bieżącego orzecznictwa***

Liczba uczestników - 91

13 maja 2021

***KPA-zagadnienia praktyczne – strona postępowania i pełnomocnictwa, wszczęcie postępowania, wezwania***

Liczba uczestników - 132

18 maja 2021

***Informacja publiczna zagadnienia praktyczne***

Liczba uczestników - 95

20 maja 2021

***KPA – doręczenia stan aktualny prawny oraz orzecznictwo, wprowadzenie do zmian od 1.07.2021 w zakresie doręczeń elektronicznych KPA***

Liczba uczestników - 138

25 maja 2021

***Ustawa o ochronie przyrody –wybrane zagadnienia***

Liczba uczestników - 76

26 maja 2021

***Rozgraniczenie nieruchomości w postępowaniu administracyjnym – pytania i odpowiedzi***

Liczba uczestników - 88

27 maja 2021

**Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej 2021**

Liczba uczestników - 114

2 czerwca 2021

**Nowe prawo zamówień publicznych. Wprowadzenie cz.1**

Liczba uczestników - 71

8 czerwca 2021

**Postępowanie w sprawie skarg i wniosków – wybrane zagadnienia – odrębność od postępowania jurysdykcyjnego**

Liczba uczestników - 112

9 czerwca 2021

**„Dokument elektroniczny w urzędzie z uwzględnieniem procedur administracyjnych i postępowania z e-dokumentem część 2”**

Liczba uczestników - 89

2 czerwca 2021

**Nowe prawo zamówień publicznych. cz.2**

Liczba uczestników - 70

10 czerwca 2021

**Gmina i jej jednostki organizacyjne jako wierzyciel w postępowaniu egzekucyjnym w administracji**

Liczba uczestników - 67

11 czerwca 2021

**Kodeks Postępowania Administracyjnego – część 3 Wezwania protokoły, adnotacje, udostępnianie akt sprawy**

Liczba uczestników - 92

15 czerwca 2021

**KPA - wydawanie zaświadczeń**

Liczba uczestników - 123

16 czerwca 2021

**Prawo zamówień publicznych cz.3**

Liczba uczestników - 67

17 czerwca 2021

**Kodeks Postępowania Administracyjnego – Terminy załatwiania sprawy, terminy w postępowaniu**

Liczba uczestników - 113

22 czerwca 2021

**Rozgraniczanie nieruchomości - seminarium. Pytania i odpowiedzi**

Liczba uczestników - 85

23 czerwca 2021

**Prawo zamówień publicznych cz.4**

Liczba uczestników - 56

24 czerwca 2021

**Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zagadnienia wybrane**

Liczba uczestników - 85

29 czerwca 2021

**Kodeks Postępowania Administracyjnego – część 5 Postępowanie dowodowe - wybrane zagadnienia - dowody, wydawanie uwierzytelnionych odpisów akta sprawy, ocena dowodów, zażalenia**

Liczba uczestników - 101

2 września 2021

**Decyzje o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu –wybrane zagadnienia**

Liczba uczestników - 59

7 września 2021

***Ochrona gruntów rolnych i leśnych w postępowaniu administracyjnym - zagadnienia problemowe  
Cz. 1 Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne.***

Liczba uczestników - 55

9 września 2021

***KPA wybrane zagadnienia cz. 7 rozprawa administracyjna, wizja lokalna w terenie, zawieszenie postępowania***

Liczba uczestników - 145

14 września 2021

***Ochrona gruntów rolnych i leśnych w postępowaniu administracyjnym - zagadnienia problemowe  
Cz. 2. Wyłączenie gruntów z produkcji rolnej i leśnej***

Liczba uczestników - 55

16 września 2021

***KPA wybrane zagadnienia praktyczne cz. 8 decyzje, postanowienia odwołania***

Liczba uczestników - 110

20 września 2021

***Prawo zamówień publicznych – cz.5***

Liczba uczestników - 67

27 września 2021

***Prawo zamówień publicznych – cz.6***

Liczba uczestników - 36

21 września 2021

***Podział nieruchomości cz. 1. Podział nieruchomości w postępowaniu administracyjnym***

Liczba uczestników - 66

23 września 2021

***Ochrona danych osobowych – pytania i odpowiedzi***

Liczba uczestników - 111

27 września 2021

***Prawo zamówień publicznych – cz.7***

Liczba uczestników - 36

28 września 2021

***Podział nieruchomości cz. 2. Podział nieruchomości w postępowaniu administracyjnym***

***Pytania i odpowiedzi - seminarium***

Liczba uczestników - 88

30 września 2021

***KPA cz.9. Postępowania nadzwyczajne – wznowienie postępowania***

Liczba uczestników - 110

4 października 2021

***Prawo zamówień publicznych – cz.8***

Liczba uczestników - 48

5 października 2021

***Prawo wodne. Opłaty za usługi wodne, opłata retencyjna, na gruncie bieżącego orzecznictwa.***

***Cz.1 Opłaty za odprowadzanie wód opadowych***

Liczba uczestników - 40

7 października 2021

***Dodatek mieszkaniowy 2021 - zmiany obowiązujące od 1 lipca 2021 roku***

Liczba uczestników - 76

12 października 2021

***KPA cz.10. Postępowania nadzwyczajne – wznowienie postępowania***

Liczba uczestników - 107

18 października 2021

***Prawo zamówień publicznych – cz.8***

Liczba uczestników - 45

19 października 2021

***Prawo wodne. Opłaty za usługi wodne, opłata retencyjna, na gruncie bieżącego orzecznictwa.  
Cz.2 Opłaty za odprowadzanie wód opadowych***

Liczba uczestników - 96

21 października 2021

***Procedura odebarania dziecka z rodziny – wybrane zagadnienia***

Liczba uczestników – 95

26 października 2021

***Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych – problemy praktyczne***

Liczba uczestników - 11

28 października 2021

***Cyfryzacja urzędu w ramach projektów Cyfrowa Gmina oraz Dostępność Plus***

Liczba uczestników - 184

28 października 2021

***KPA cz.11. Postępowania nadzwyczajne – wznowienie postępowania***

Liczba uczestników - 121

4 listopada 2021

***Inwestycje budowlane na terenach rolnych i leśnych – do ustalenie warunków zabudowy, po wyłączenie z produkcji***

Liczba uczestników - 55



9 listopada 2021

***Regulamin i zasady oceny pracownika socjalnego***

Liczba uczestników – 75

15 października 2021

***KPA cz.12. Postępowania nadzwyczajne – wznowienie postępowania***

Liczba uczestników – 40

16 listopada 2021

***Wywiad środowiskowy nowelizacji z 2021 r.***

Liczba uczestników – 100

18 listopada 2021

***Nowa ustawa o otwartych danych i ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego***

Liczba uczestników – 85

23 listopada 2021

***Seminarium – pytania i odpowiedzi Inwestycje budowlane na terenach rolnych i leśnych od ustalenia warunków zabudowy po wyłączenie z produkcji***

25 listopada 2021

***Skargi, wnioski i petycje - wybrane problemy***

30 listopada 2021

***Gmina i jej jednostki organizacyjne jako wierzyciel - obowiązek dochodzenia należności w świetle dyscypliny finansów publicznych***

2 grudnia 2021

***Nowelizacja KPA w 2021 r. w systemach zabezpieczenia społecznego – co zmienia w procedurze przyznawania świadczeń – przyjmowanie wniosku, nowe pouczenia***

7 grudnia 2021

***Opłaty za wody opadowe i roztopowe w orzecznictwie***

9 grudnia 2021

***Ustalanie opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej***

14 grudnia 2021

***Kontrola zarządcza - proces zarządzania ryzykiem do celów i zadań określonych przez jednostki – zagadnienia wybrane***

16 grudnia 2021

***Ustalanie warunków zabudowy – procedura.***

21 grudnia 2021

***Kary administracyjne – regulacje kpa w powiązaniu z ustawami materialnymi***

## **NOWE PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH – cykl szkoleń**

**Nowa ustawa Prawo zamówień publicznych (PZP) obowiązująca od 2021 r. rodzi w praktyce stosowania różnego rodzaju wątpliwości.** Ze względu na zgłaszane zapotrzebowanie przygotowaliśmy cykl szkoleń praktycznych dotyczących głównych kwestii związanych z PZP.

W imieniu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski serdecznie zapraszam Państwa do udziału **w cyklu bezpłatnych szkoleń online Małopolskiej Akademii Samorządowej** dla Starostów, Burmistrzów, Wójtów, Radnych i pracowników samorządowych.

Ten cykl szkoleń adresowany jest szczególnie do pracowników stosujących na co dzień PZP.

### **NOWE PZP: Wprowadzenie**

1. Problemy na tle stosowania dotychczasowej ustawy.
2. Cele uchwalenia nowej ustawy.
3. Zasady udzielania zamówień.
4. Szacowanie wartości zamówienia.

#### **I. NOWE PZP: Przepisy ogólne o zamawiających i wykonawcach**

5. Zamawiający.
6. Wykonawcy.
7. Komunikacja zamawiającego z wykonawcami.

8. Dokumentowanie przebiegu postępowania.
- II. **NOWE PZP: Przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia o wartości równej lub przekraczającej progi unijne**
    9. Analiza potrzeb i wymagań zamawiającego.
    10. Ogłoszenia
    11. Opis przedmiotu zamówienia.
    12. Przedmiotowe środki dowodowe.
  - III. **NOWE PZP: Kwalifikacja podmiotowa wykonawców**
    13. Podstawy wykluczenia.
    14. Warunki udziału w postępowaniu.
    15. Udostępnienie zasobów.
    16. Podmiotowe środki dowodowe
  - IV. **NOWE PZP: Tryby udzielania zamówień**
    17. Przepisy ogólne dotyczące trybów udzielania zamówień
    18. Przetarg nieograniczony i ograniczony.
    19. Specyfikacja warunków zamówienia (SWZ).
    20. Zamówienie z wolnej ręki.
  - V. **NOWE PZP: Tryby negocjacyjne**
    21. Negocjacje z ogłoszeniem
    22. Negocjacje bez ogłoszenia.
    23. Dialog konkurencyjny.
    24. Partnerstwo innowacyjne.
  - VI. **NOWE PZP: Oferty**
    25. Składanie i otwarcie ofert.
    26. Ocena ofert (wyjaśnianie rażąco niskiej ceny, przesłanki odrzucenia oferty).
    27. Aukcja elektroniczna.
    28. Wybór najkorzystniejszej oferty.
  - VII. **NOWE PZP: Postępowanie o udzielenie zamówienia klasycznego o wartości mniejszej niż progi unijne**
    29. Odpowiednie zastosowanie niektórych przepisów o zamówieniach unijnych.
    30. Ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych.
    31. Kwalifikacja podmiotowa wykonawców.
    32. Tryby udzielania zamówień.
  - VIII. **NOWE PZP: Umowa w sprawie zamówienia publicznego**
    33. Przepisy ogólne.
    34. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy.
    35. Zmiana umowy, odstąpienie od umowy i jej unieważnienie.
    36. Podwykonawstwo.
  - IX. **NOWE PZP: Środki ochrony prawnej**
    37. Postępowanie odwoławcze.
    38. Postępowanie skargowe.

## STANOWISKA, APELE, REZOLUCJE

### Fragmenty ważniejszych stanowisk i apeli Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski

#### APEL

#### **XXXIII Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski o udzielenie pilnej pomocy, znaczące zwiększenie zatrudnienia w Państwowej Inspekcji Sanitarnej – szczególnie w Powiatowych Stacjach Sanitarно-Epidemiologicznych**

Kraków, 29 października 2020 r.

Pandemia światowa chińskiego wirusa SARS-CoV-2 uderzyła z całą mocą pierwszą falą na wiosnę br. w nasze zdrowie i gospodarkę powodując największy kryzys w ostatnim 30-leciu, z którego dotkliwymi następstwami będziemy się zmagać przez kilka lat. O ile w sferze gospodarczej Rząd i samorządy uruchomiły różne programy osłonowe wspierania przedsiębiorców, co ograniczyło upadek firm, recesję i bezrobocie, **konieczne jest natychmiastowe radykalne wzmocnienie, dofinansowanie, reforma Państwowej Inspekcji Sanitarnej – kluczowej instytucji na pierwszej linii walki o zdrowie, życie i bezpieczeństwo obywateli w Polsce – o co SGiPM apelowało po raz pierwszy 3 września br.**

Po podwojeniu zakażeń w ciągu ostatnich 2 tygodni w Polsce SANEPID utracił zdolność do prowadzenia śledztw epidemiologicznych, nie jest w stanie i nie ustala pełnego kręgu osób mających kontakt z zakażonym.

Dodatkowo kolejnym wielkim problemem jest fakt, że w pandemii COVID-19 aż 80% wszystkich zarażonych koronawirusem choruje bezobjawowo i nie podlegają nawet własnej samokontroli, a tym bardziej SANEPIDU i służb medycznych.

**Po opanowaniu lawinowych zakażeń należy w całości przywrócić pełną kontrolę zakażeń, śledztwa epidemiologiczne SANEPID-u przy wsparciu rządowej aplikacji STOP COVID ProteGO Safe dla całkowitego zduszenia pandemii.**

Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski apeluje do Premiera i Rządu o **natychmiastowe znaczące zwiększenie zatrudniania w Państwowej Inspekcji Sanitarnej – Powiatowych Stacjach Sanitarно-Epidemiologicznych, w tym w laboratoriach.** Zgodnie z przydzielonymi przez ustawy zadaniami w czasie pandemii pracownicy „Sanepidu” od marca są skrajnie przemęczeni, pracują na trzy zmiany, również w soboty i niedziele, nie skorzystali z urlopów, pracownica w Nowym Sączu odbiera nawet 500 telefonów dziennie od obywateli, osób zakażonych i instytucji. Już przed wybuchem pandemii zakres bieżących zadań wykonywanych dla ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego przez pracowników Inspekcji Sanitarnej był bardzo szeroki. Obecnie w dobie walki z koronawirusem, strachem i oczekiwaniami mieszkańców, zadania te są niemożliwe do realizacji przez przemęczonych, słabo opłacanych, lecz pełnych poświęcenia pracowników „Sanepidów”.

Pomimo to mieszkańcy i samorządowcy z całej Polski od początku pandemii narzekają, że bardzo trudno godzinami dodzwonić się do PIS. W czasie aktualnie trwającej, o wiele ostrzejszej, drugiej fali epidemii Państwowa Inspekcja Sanitarna jest współdecydem w razie konieczności podjęcia decyzji o zamknięciu każdej jednostki, m.in. spośród 48.000 szkół i przedszkoli.

W związku z ogłoszeniem we wrześniu br. przez Premiera redukcji o 20%, co najmniej kilkudziesięciu tysięcy pracowników sfery budżetowej – ponownie zwracamy się o pilne przeniesienie, delegowanie do Państwowej Inspekcji Pracy co najmniej kilku tysięcy doświadczonych urzędników do koniecznej pomocy w czasie pandemii.

Przeciwdziałając pandemii Rząd przeznaczył w pierwszej połowie roku ponad 100 miliardów zł z PFR na ochronę przedsiębiorstw, miliardy złotych na zwiększone koszty służby zdrowia i kolejne wiele miliardów

złotych na pokrycie kosztów lockdownu, pomoc społeczną, zasiłki, itp. Niewyliczalny jest ogrom niematerialnych strat spowodowany przez zamknięcie wszystkich rodzajów szkół i pracy wielu instytucji oraz urzędów pracujących na jałowym biegu. **W tej sytuacji konieczne jest także natychmiastowe wsparcie przez Rząd finansowe i organizacyjne Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych będących na pierwszej linii tego współczesnego cywilnego pola walki o zdrowie, życie i bezpieczeństwo obywateli.**

Apelujemy również do samorządów o udzielenie, dla dobra mieszkańców, szczególnie Powiatowym Stacjom Sanitarno-Epidemiologicznym, wsparcia organizacyjnego, finansowego i personalnego.

(...)

Jako samorządowcy od lat doceniamy i wspieramy działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej szczególnie na poziomie lokalnym, stąd nasz Apel o jak najszybsze wsparcie PIS, w tej niezwykle trudnej i niebezpiecznej sytuacji.

*Prof. Jan Tadeusz Duda  
Przewodniczący XXXIII WZC Stowarzyszenia  
Gmin i Powiatów Małopolski*

*Kazimierz Barczyk  
Przewodniczący Stowarzyszenia  
Gmin i Powiatów Małopolski*

## **STANOWISKO**

### **XXXIII Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski w sprawie zwiększenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego**

**Kraków, 29 października 2020 r.**

Samorzady skupione w Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Małopolski dostrzegają **wyraźną tendencję pogarszania się sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego**. Mają na to wpływ zmiany w ustawach o podatku dochodowym od osób fizycznych, o podatku od osób prawnych obniżające im podatki oraz przesunięcie na samorzady zadań realizowanych lub finansowanych do tej pory z budżetu centralnego Państwa. Bardzo duże znaczenie ma również panująca pandemia COVID-19 wywołująca krajowy i globalny kryzys dewastujący gospodarkę i w konsekwencji uderzając w dochody JST.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego **subwencje i dotacje powinny pokrywać realne koszty realizacji przez samorządy zadań**. Od lat jednak te **środki są niewystarczające**, a luka finansowa w budżetach samorządów stale się powiększa. Wynikiem tego jest konieczność finansowania przez JST tych zadań z dochodów własnych kosztem inwestycji zapewniających rozwój gminom, powiatom i województwom – podnoszenie jakości życia społeczności lokalnych i regionalnych.

Podkreślić trzeba przede wszystkim **niewystarczające wpływy z subwencji**, bo choć z roku na rok ulegają one nominalnemu zwiększeniu to w części oświatowej zdecydowanie **nie nadążają za kosztami, w tym wzrostem pensji nauczycieli**.

Samorządy zwracają uwagę, że choć w ostatnich latach znacznie wzrosły dochody JST z wpływów z podatku PIT, to **zwiększały się jednocześnie koszty** takie jak; płace, w tym płace nauczycieli, koszty energii i usług.

Przełom przyniósł jednak rok 2020, w którym w wyniku wcześniejszych zmian ustawowych w podatku od osób fizycznych (zmniejszenie z 18% do 17% stawki oraz zwolnienie z podatku osób poniżej 26. roku życia) nastąpił duży spadek dochodów JST z udziałów w PIT. **Te straty wynikające z obniżenia PIT i ulg nie zostały samorządom zrekompensowane**.

**Dodatkowo w związku z pandemią COVID-19 jednostki samorządu terytorialnego notują znaczne spadki w dochodach własnych** (np. podatkach od czynności cywilnoprawnych, transportu).

W wyniku wiosennego lockdownu i złej koniunktury gospodarczej na całym świecie, możliwego również jesienią, zmniejszeniu ulegną również dochody JST z udziałów w CIT. O ile dla gmin ich udział jest dziesięć razy mniejszy niż PIT, o tyle dochody z CIT mają duży wpływ na zmniejszenie budżetów województw.

Stowarzyszenie apeluje do Rządu i Parlamentu o wprowadzenie, w porozumieniu z JST, pilnych zmian w ustawach zapewniających gminom, powiatom i województwom dochody z udziału w podatkach PIT i CIT na poziomie z roku 2019 oraz zwiększenie subwencji, tak aby realnie pokrywała koszty.

Apelujemy także o zapewnienie samorządom możliwości realizacji inwestycji w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej w latach 2021-2027 poprzez zapewnienie funduszy na konieczny wkład własny.

*Małgorzata Małuch*  
*Wiceprzewodnicząca XXXIII WZC Stowarzyszenia*  
*Gmin i Powiatów Małopolski*

*Kazimierz Barczyk*  
*Przewodniczący Stowarzyszenia*  
*Gmin i Powiatów Małopolski*

## STANOWISKO

### XXXIII Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski w sprawie gospodarki odpadami i nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Kraków, 29 października 2020 r.

Nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 1 lipca 2011 r. zrewolucjonizowała dotychczasowy system gospodarki odpadami komunalnymi m. in. poprzez **przejęcie przez gminy „władztwa” nad odpadami jak i ustanowienie obowiązku zbiórki odpadów komunalnych w sposób selektywny.**

Obecnie na terenie Województwa Małopolskiego **instalacje do przetwarzania odpadów zmieszanych są wystarczające**, jednak odnotowuje się **niedobór instalacji do recyklingu jak i do zagospodarowania frakcji palnej po przetworzeniu odpadów komunalnych.** Aktualnie **chęć budowy nowych instalacji do termicznego przetwarzania odpadów zgłosiło 11 inwestorów instalacji.** Przeważa opinia o potrzebie **budowy spalarni dla powstałych odpadów komunalnych po ich przetworzeniu m.in. w Krakowie, Tarnowie, Gorlicach oraz wspólnej dla Podhala i Sądecczyzny.**

**Bardzo dużym problemem jest wzrost cen za odbiór odpadów komunalnych wynikający przede wszystkim z wzrostów:** ilości odbieranych odpadów od mieszkańców, kosztów pracy, cen za transport, cen energii oraz kosztów zagospodarowania odpadów powstających w instalacjach mechaniczno-biologicznego przetwarzania - MBP („frakcja wysokokaloryczna” 2018 -180zł/Mg, 2019 – 350zł/Mg, w 2020 – 530zł/Mg), kosztów dostosowania do konkluzji BAT (Best Available Techniques, tj. najlepsze dostępne technologie), a także kosztów związanych z realizacją nowych przepisów dot. magazynowania, w tym monitoring wizyjny, wymogi przeciwpożarowe, wzrost tzw. „opłaty marszałkowskiej”.

**Przedsiębiorcy borykają się z problemem zagospodarowania frakcji posortowniczej**, która ze względu na swoją wysoką kaloryczność, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, nie może trafić na składowisko odpadów. **Odpady wysokokaloryczne doskonale nadają się do zagospodarowania w energetyce ciepłej**, ale niestety obecne przepisy prawne **nie pozwalają na budowę instalacji do termicznego przetwarzania takich odpadów dostosowanych do potrzeb przedsiębiorców.** W związku z tym koszt zagospodarowania pozostałości z sortowania stale rośnie, co niestety nie rokuje obniżenia cen w najbliższym czasie.

**Od 1 stycznia 2020 r. samorzady mają obowiązek egzekwowania zbierania bioodpadów w sposób selektywny** – to znaczy, że we wszystkich gminach mieszkańcy muszą traktować bioodpady, jako osobną piątą frakcję. Dotychczas rocznie składowano około 3 mln ton odpadów kuchennych oraz 1 milion ton odpadów zielonych. Odpady te często trafiały, jako zmieszane, do wstępnej segregacji w instalacjach mechaniczno-biologicznego przetwarzania (MBP), a produkty przetworzenia odpadów kierowane były na składowiska, gdzie powoli ulegały całkowitemu rozłożeniu. Jednakże **przy stale rosnącej tzw. „opłacie marszałkowskiej” oraz z racji unijnych regulacji (35 % odpadów ulegających biodegradacji będzie mogło trafić na składowiska) przedsiębiorstwa będą musiały poszukać efektywniejszych metod radzenia sobie z bioodpadami.** Odbiór i zagospodarowanie odpadów „bio”, jako osobnej frakcji, jest dużym wyzwaniem ekonomicznym dla firm odbierających odpady, które muszą zainwestować w dodatkowy sprzęt czy pracowników, a także zaopatrzyć mieszkańców w kolejny rodzaj pojemników i worki na bioodpady.

**Wspomniana wyżej tzw. „opłata marszałkowska” przez ostatnie 4 lata wzrosła aż kilkukrotnie. W 2014 r. jednostkowa stawka opłaty dla pozostałości z sortowania wynosiła 73,60 zł za 1 tonę, 2019 r. - 170 zł, obecnie to aż 270 zł.** Wzrost opłat środowiskowych znacząco wpływa na koszty prowadzenia działalności, a co za tym idzie przedsiębiorcy zajmujący się odbiorem i zagospodarowaniem odpadów są zmuszeni przenosić część kosztów na osoby korzystające z ich usług, czyli po prostu podnosić ceny. Równocześnie należy mieć na

uwadze, iż wzrost przedmiotowej opłaty ma na celu ograniczenie ilości odpadów kierowanych na składowanie. Zgodnie z przyjętym pakietem odpadowym **w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym do 2035 roku dopuszcza się składowanie maksymalnie 10 % odpadów komunalnych.**

Zmiana systemu opłat za śmieci jest nieunikniona z powodu zmian przepisów ogólnopolskich. **Wszyscy właściciele nieruchomości zobowiązani będą do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, co spowoduje m.in. wyższe koszty transportu odpadów. W skali Krakowa to ponad 20 mln zł rocznie.**

**Gminy samodzielnie ustalają stawki** za wywóz śmieci segregowanych i niesegregowanych, **nie mogą jednak dowolnie narzucać cen.** Koszt usługi jest oparty o maksymalne stawki wskazane w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. **Samorządy mogą żądać od osób niesegregujących śmieci nawet czterokrotnie wyższych opłat niż od mieszkańców, którzy zdecydują się na segregację.** Niestety decyzje gmin są często uzależnione od stawek narzucanych przez przedsiębiorstwa zajmujące się wywozem śmieci.

**W wielu regionach usługi odbioru odpadów świadczy tylko jeden podmiot, a brak konkurencji często skutkuje niebotycznymi opłatami dla mieszkańców.** Taka sytuacja ma miejsce w wielu gminach Małopolski. (...)

**W imieniu samorządów skupionych w Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Małopolski rekomendujemy pilne podjęcie działań i nowelizację ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w celu ograniczenia wzrostu cen za odbiór odpadów m.in. poprzez:**

- zamrożenie tzw. „opłaty marszałkowskiej”, która ustalana jest rozporządzeniem Rady Ministrów,
- wydłużenie okresu magazynowania odpadów komunalnych, możliwość zagospodarowania frakcji wysokoenergetycznej przez składowanie,
- konieczność przystąpienia do gminnego systemu właścicieli nieruchomości niezamieszkałych - na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne,
- zdecydowane zwiększenie procentu wysokości dochodu rozporządzalnego na 1 osobę – obecny poziom 3,2% jest zdecydowani za niski,
- zwiększenie ryczałtowej stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi na nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy (opłata powinna dotyczyć każdego domku, a nie całej nieruchomości),
- edukację ekologiczną w zakresie odpowiedniej segregacji odpadów,
- widoczne i jasne oznakowanie produktów, aby każdy konsument wiedział do jakiego pojemnika wyrzucić dany odpad oraz zastosowanie prostych grafik recyklingowych informujących o możliwości ponownego wykorzystania produktu,
- znowelizowanie przez Ministerstwo Środowiska prawa umożliwiającego budowę instalacji do termicznego przetwarzania odpadów wysokokalorycznych o łącznej przepustowości dostosowanej do potrzeb rynku odpadów
- wprowadzenie opakowań zwrotnych i systemu kaucjonowania – „daj butelce drugie życie”,
- rozszerzenie odpowiedzialności producenta.

*Prof. Jan Tadeusz Duda*  
*Przewodniczący XXXIII WZC Stowarzyszenia*  
*Gmin i Powiatów Małopolski*

*Kazimierz Barczyk*  
*Przewodniczący Stowarzyszenia*  
*Gmin i Powiatów Małopolski*



**APEL**  
**Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski**  
**oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP**  
**w sprawie szczególnego upamiętnienia 30. rocznicy pierwszych w Polsce**  
**demokratycznych wyborów do samorządu gminnego**  
**poprzez nadawanie ulicom, placom, skwerom nazw „27 Maja 1990 r.”**  
Kraków, 29 grudnia 2020 r.

Odrodzenie samorządu terytorialnego w Polsce było efektem trzech ustaw z 8 marca 1990 r., zainicjowanych ustawą „solidarnościowego” Senatu RP, które powołały do życia wspólnoty samorządowe, wyposażone we własną, pochodzącą z wyborów reprezentację. **Pierwsze wolne wybory, na podstawie tych ustaw, przeprowadzone zostały 27 maja 1990 r. Były to pierwsze w pełni demokratyczne wybory w powojennej historii Polski i Europy Środkowo-Wschodniej.** Wybrani tą drogą reprezentanci stali się współtwórcami w reformowaniu państwa na poziomie lokalnym i budowie społeczeństwa obywatelskiego.

Z perspektywy trzydziestu lat należy stwierdzić, że samorząd gminy odegrał ogromną, trudną do przecenienia rolę w wielkiej cywilizacyjnej przemianie kraju oraz społeczeństwa. Dzisiejszy społeczny i gospodarczy kształt Rzeczypospolitej stworzyły w znacznym stopniu samorządy terytorialne, a zwłaszcza samorząd gminny.

Jednym z katalogu zadań własnych odrodzonych gmin jest: *„wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej (...)”*, stąd naszym samorządowym obowiązkiem jest szczególne upamiętnienie tego przełomowego wydarzenia w życiu społeczności lokalnych jakim było Odrodzenie Samorządu Terytorialnego w Polsce.

W 30. rocznicę Odrodzenia Samorządu Terytorialnego Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RO oraz Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski **apelują do władz samorządowych, wspólnot lokalnych, organizacji społecznych i mieszkańców gmin Małopolski o nadawanie np. ulicom, placom, skwerom nazw „27 Maja 1990 r.”**, jako upamiętnianie i rozpowszechnianie w świadomości zbiorowej tego bardzo ważnego dla nas wydarzenia.

W 30. rocznicę odrodzenia samorządu terytorialnego w Polsce Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski **wydało specjalny, jubileuszowego numer „Wspólnoty Małopolskiej” poświęcony w całości tej rocznicy i głównym jej Bohaterom – Wspólnotom Gminnym i ich Liderom.** Publikacja zawiera przesłania samorządowców oraz znakomity artykuł prof. Jacka Purchli pt. „27 maja 1990 roku skończył się w Krakowie komunizm!”. Ponadto 100 gmin, które odpowiedziały na naszą ankietę i nadesłały syntetyczny obraz skoku cywilizacyjnego w swoich gminach w ostatnich 30 latach udokumentowany starymi i współczesnymi fotografiami tworząc „rentgenowskie zdjęcie Małopolski”. Zespół naukowców z UJ na naszą prośbę opracował specjalny raport pt. „Rozwój lokalny i regionalny Małopolski – bilans trzech dekad przemian”.

Jako samorządowcy szcycimy się, że restytucja działającego od XIII w. samorządu terytorialnego w Polsce jest uznawana za wzór przemian demokratycznych na skalę europejską i jeden z największych sukcesów w reformowaniu Państwa po 1989 r.

*Kazimierz Barczyk*  
*Przewodniczący SGiPM*

**STANOWISKO**  
**Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski**  
**oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP**  
**w sprawie zwiększenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego**

Kraków, 27 maja 2021 r.,

Dzień Samorządu Terytorialnego, 31. rocznica odrodzenia Samorządu Terytorialnego w Polsce

Samorzady skupione w Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Małopolsk oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP – zrzeszającej 1000 gmin, powiatów i województw w 20 regionalnych związkach i stowarzyszeniach – dostrzegają **wyraźną tendencję pogarszania się sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego**. Mają na to wpływ zmiany w ustawach o podatku dochodowym od osób fizycznych, o podatku od osób prawnych obniżające im podatki oraz **przesunięcie na samorzady zadań realizowanych lub finansowanych do tej pory z budżetu centralnego Państwa bez zapewnienia odpowiedniego poziomu finansowania**. Bardzo duże znaczenie ma również panująca pandemia COVID-19 wywołująca krajowy i globalny kryzys dewastujący gospodarkę i w konsekwencji uderzając w dochody JST.

Pandemia COVID-19 uwypukliła w polskim samorządzie terytorialnym wiele problemów, z którymi gminy, miasta, powiaty i województwa samorządowe borykają się od lat. Ten globalny kryzys negatywnie wpłynął na budżety jednostek samorządu terytorialnego (np. podatkach od czynności cywilnoprawnych, transportu). Choć dochody JST ogółem w 2020 r. nieznacznie wzrosły to jednak dużo słabiej niż to było planowane – **w dochodach z tytułu PIT i CIT po raz pierwszy od 10 lat odnotowano spadek. Z drugiej strony w 2021 r. szybko rosną wydatki, nie tylko z powodu wysokiej inflacji – wzrost wynagrodzeń i pochodnych, oświata, ochrona zdrowia, cyfryzacja i transformacja informatyczna i energetyczna.**

**Kolejnym dużym problemem jest spadek drugi rok z rzędu inwestycji samorządów**, które w 2020 obniżyły się 4,8% - najbardziej w gminach (-7,6%) i powiatach grodzkich (-4,1%) oraz znaczny spadek nadwyżki operacyjnej o 11,5% do 21,4 mld zł, a szczególnie mocno w dużych miastach – powiatach grodzkich, która ma wpływ na zdolność do kolejnych inwestycji.

Jako samorządowcy ze szczególną nadzieją czekamy na nową perspektywę finansową Unii Europejskiej na lata 2021-27 i Krajowy Plan Odbudowy (KPO), ale jednocześnie **postulujemy zwiększenie udziału sektora samorządowego do 40% - dotychczasowego, realizowanego od lat poziomu rozdziału funduszy z budżetu UE dla Polski**. O wiele gorszym rozwiązaniem jest proponowana przez Rząd obniżka tego udziału do 30%, gdy dodatkowo ponad połowa funduszy pochodzi z mechanizmu pożyczkowego. Taka marginalizacja sektora samorządowego jest po prostu szkodliwa dla wydatkowania funduszy UE, bo polskie samorzady w realizacji poprzednich perspektyw finansowych udowodniły, że najlepiej radzą sobie z absorpcją funduszy w całej UE.

Z drugiej strony nie możemy dopuścić do powtórzenia sytuacji z roku 2020, w którym w wyniku wcześniejszych zmian ustawowych w podatku od osób fizycznych (zmniejszenie z 18% do 17% stawki oraz zwolnienie z podatku osób poniżej 26. roku życia) nastąpił duży spadek dochodów JST z udziałów w PIT. Te straty w wysokości ok. 6 mld zł rocznie wynikające z obniżenia PIT i ulg nie zostały samorządom zrekompensowane.

Prezentowane obecnie założenia Polskiego Ładu zakładają jeszcze dalej idące zmiany i wprowadzenie kwoty wolnej od podatku na poziomie 30 tys. zł. O ile samo obniżanie podatków oceniamy pozytywnie

jako korzystne dla obywateli, to nie mogą być one realizowane kosztem budżetów samorządów, brakiem funduszy na ambitne inwestycje czy wkład własny do projektów z funduszy UE, gdyż to zahamuje wzrost gospodarczy, do którego wcześniej samorzady znacznie się przyczyniały.

**Jako samorządowcy apelujemy do Rządu i Parlamentu o pilne, wspólne rządowo-samorządowe wypracowanie mechanizmu uczciwie i obiektywnie rekompensującego spadki dochodów z PIT, które w zależności od tego na jaką formę podniesienia kwoty wolnej zdecyduje się rząd, mogą sięgać od 10 mld do 20 mld zł rocznie.**

Samorzady zwracają uwagę, że choć w ostatnich latach znacznie wzrosły dochody JST z wpływów z podatku PIT, to **zwiększały się jednocześnie koszty** takie jak; płace, w tym płace nauczycieli, koszty energii i usług. Podkreślić trzeba także w dalszym ciągu **niewystarczające wpływy z subwencji**, bo choć z roku na rok ulegają one nominalnemu zwiększeniu to w części oświatowej, szczególnie w gminach wiejskich, zdecydowanie **nie nadążają za kosztami, w tym wzrostem pensji nauczycieli**. Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego **subwencje i dotacje powinny pokrywać realne koszty realizacji przez samorzady zadań**. Od lat jednak te **środki są niewystarczające**, a luka finansowa w budżetach samorządów od wielu lat stale powiększa się. Wynikiem tego jest konieczność finansowania przez JST tych zadań kosztem inwestycji zapewniających rozwój gminom, powiatom i województwom – podnoszenia jakości życia społeczności lokalnych i regionalnych.

**Apelujemy do Rządu i Parlamentu o zapewnienie samorządom możliwości realizacji nowych, ambitnych inwestycji w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej w latach 2021-2027 poprzez zwiększenie dochodów JST, co zapewni fundusze na konieczny wkład własny.**

**Stowarzyszenie oraz Federacja apelują do Rządu i Parlamentu o wprowadzenie, w porozumieniu z JST, pilnych zmian w ustawach zapewniających gminom, powiatom i województwom dochody z udziału w podatkach PIT i CIT co najmniej na poziomie z roku 2019 oraz zwiększenie subwencji, tak aby realnie pokrywała koszty.**

*Kazimierz Barczyk  
Przewodniczący Stowarzyszenia  
Gmin i Powiatów Małopolski oraz Federacji*

**APEL**  
**Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski**  
**do Mieszkańców Małopolski**  
**oraz Marszałka, Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów, Radnych**  
**w sprawie powszechnego szczepienia przeciwko COVID-19 w Małopolsce**  
Kraków, 18 czerwca 2021 r.

Minione półtora roku, to w historii Polski i świata wyjątkowo dramatyczny czas. Od ponad 100 lat, z wyjątkiem wielkiego kataklizmu jakim była II wojna światowa, nie mierzyliśmy się z tak poważnym kryzysem zdrowotnym, społecznym i humanitarnym.

Cała Polska, Europa i świat czekały na **wybawienie z tej sytuacji, jakim są szczepionki przeciwko COVID-19**. W pierwszym etapie z zazdrością patrzyliśmy na USA, Izrael i Wielką Brytanię, które zaczęły szczepić najwcześniej. I gdy w końcu się doczekaliśmy, po początkowej fali optymizmu w związku z szczepieniami w Polsce **napływają coraz bardziej zatrważające informacje o spadku zainteresowania szczepieniami**.

**Nasze Województwo Małopolskie jest na niechlubnym 4 miejscu od końca jeśli chodzi o ilość szczepień. W ośmiu na osiemnaście powiatów ziemskich (prawie połowie) zaszczepionych jest choćby jedną dawką jest poniżej 30% mieszkańców.**

**Powodem do wstydu jest fakt, że w pierwszej dziesiątce gmin z najniższym poziomem szczepień, aż 7 jest z Małopolski.** Najmniej zaszczepionych osób w Polsce jest w gminie Lipnica Wielka w powiecie nowotarskim - 6,6 %, na drugim miejscu Czarny Dunajec - 8,8%, trzecim Biały Dunajec – 9,3 %, czwartym Szaflary - 9,9 %. Najlepiej Ciechocinek ma 43,4 osób zaszczepionych.

Zdaniem naukowców dla uzyskania zbiorowej odporności populacyjnej co najmniej 70 % mieszkańców powinno być zaszczepionych lub być ozdowieńcami. Szczepienie jest najlepszą obroną przed COVID-19 - po pierwsze dla osób zaszczepionych oraz dla ochrony ich bliskich, współpracowników, sąsiadów i wszystkich innych z którymi stykamy się w życiu.

**Małopolska, na czele z Krakowem i terenami górskimi, odwiedzana przez kilkanaście milionów turystów z kraju i ze świata, jest zagłębiem turystycznym. Ale jeśli „w świat” pójdzie informacja, że jest także zagłębiem antyszczepionkowym będzie to prawdziwa tragedia wizerunkowa dla regionu – dla przedsiębiorców, pracowników, rodzin, a także samorządów terytorialnych.**

**NIE, PANDEMIA COVID-19 SIĘ NIE SKOŃCZYŁA!** Dzisiaj część medyków nie zadaje sobie pytania, czy będzie czwarta fala koronawirusa jesienią, tylko jak będzie ciężka. Obawiamy się, że pracująca już ponad siły i możliwości służba zdrowia, służby epidemiologiczne nie poradzi sobie z kolejnym lawinowym wzrostem chorych, szczególnie wymagających hospitalizacji ratującej życie i w sytuacji gdzie inne zabiegi medyczne zostały odłożone na później. Czy znowu grożą nam lockdowny, zdalne nauczanie, zamknięcie turystyki i gastronomii.

**Wszyscy wiemy jak dewastujące skutki dla gospodarki budżetu państwa i samorządów niesie wprowadzenie kolejnego zamknięcia gospodarki. Po prostu państwa już na to nie stać.** Wiemy także jakie negatywne, dotkliwe skutki dla całego społeczeństwa (materialne, duchowe, społeczne) niosą za sobą zamknięcie przedsiębiorstw, urzędów, szkół, instytucji kultury, zakazy w podróżowaniu, organizacji uroczystości – świąt, ślubów, pogrzebów.

**Apelujemy przede wszystkim do Mieszkańców Małopolski o odpowiedzialną postawę i nieunikanie szczepienia przeciwko COVID-19, dla dobra swojego i swoich bliskich.**

Apelujemy do **Parlamentarzystów z Małopolski, Marszałka, Prezydentów, Starostów, Burmistrzów, Wójtów, Radnych - wszystkich osób sprawujących mandat publiczny** - o podjęcie w swoim zakresie wszelkich możliwych działań aby promować szczepienia i zapewnić możliwie sprawna obsługę wszystkich, którzy chcą się zaszczepić.

Prosimy, aby **wszystkie osoby publiczne** nie tylko przestrzegały same przestrzegały podstawowych zasad bezpieczeństwa w czasie pandemii, która się jeszcze nie skończyła ale **dawały dobry przykład w swoich społecznościach lokalnych i regionalnych** oraz aktywnie wsparły kampanię promującą szczepienia w mediach społecznościowych, podczas spotkań i rozmów. **Osoby w służbie publicznej pracujące na pierwszej linii kontaktu z obywatelami, np. w obsłudze mieszkańców, powinny być bezwzględnie zaszczepione dla dobra swojego i obsługiwanych osób.**

Apelujemy, aby w czasie powszechnego zagrożenia zachować odpowiedzialność dla dobra i bezpieczeństwa naszych bliskich, wspólnot lokalnych i regionalnych oraz przyszłości Polski.

*Kazimierz Barczyk  
Przewodniczący Stowarzyszenia  
Gmin i Powiatów Małopolski*

**APEL**  
**Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski**  
**oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP**  
**do Prezydenta, Premiera i Rządu RP**  
**o stanowcze działania przeciwko prześladowaniom mniejszości polskiej**  
**i opozycji demokratycznej na Białorusi przez reżim Aleksandra Łukaszenki**  
Kraków, 8 czerwca 2021 r.

W imieniu samorządów zrzeszonych w Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Małopolski oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP stanowczo protestujemy przeciwko prześladowaniom Polaków, demokratycznej opozycji na Białorusi przez reżim Aleksandra Łukaszenki i apelujemy do polskich władz o stanowczą reakcję na arenie międzynarodowej.

Domagamy się natychmiastowego zwolnienia z aresztu wszystkich więźniów politycznych na Białorusi, **Andżeliki Borys** – bardzo aktywnej Prezes Związku Polaków na Białorusi, **Andrzeja Poczobuta** – dziennikarza i członka Zarządu ZPB. Na szczęście dzięki działaniom naszych władz ostatnio zwolniono z aresztu: **Annę Paniszewę, Irenę Biernacką i Marię Tiszkowską** – społeczne działaczki mniejszości polskiej na Białorusi.

Kolejną bardzo poważną sprawą jest **wskazywanie przez dyktatora Łukaszenkę, szczególnie po sfałszowanych przez niego wyborach, kilkuset tysięcy polskiej mniejszości polskiej na Białorusi, jako głównych wrogów.** Wynikiem tego są brutalne represje całego aparatu państwowego wobec Polaków – mieszkających na tych ziemiach od wieków – za ich solidarność oraz Polski z demokratyczną opozycją na Białorusi.

Nie mniejsze nasze oburzenie budzą represje i akty terrorystyczne, których dopuszcza się reżim Łukaszenki wobec działaczy opozycji demokratycznej na Białorusi i mniejszości polskiej, dziennikarzy, działaczy społecznych – na porządku dziennym są porwania, więzienie bez wyroków, represje i tortury. Ostatnim jaskrawym przykładem tego terroryzmu państwowego jest porwanie zarejestrowanego w Polsce samolotu i uwięzienie **Ramana Pratasiewicza**, młodego opozycjonisty brutalnie złamanego w więzieniu.

Mając w pamięci prześladowania działaczy „Solidarności” w PRL **apelujemy do Prezydenta, Premiera i Rządu RP** o podjęcie możliwie szerokich zabiegów dyplomatycznych na arenie międzynarodowej – głównie Unii Europejskiej i państw zrzeszonych w NATO – dla wsparcia i obrony opozycji demokratycznej walczącej o wolną i niepodległą Białoruś w Europie. Obecne działania reżimu masakrujące opozycję i protestujące społeczeństwo obrażają podstawowe standardy demokracji obowiązujące w Europie i wszystkich Europejczyków. (...)

*Kazimierz Barczyk  
Przewodniczący Stowarzyszenia  
Gmin i Powiatów Małopolski*

---

Do poniższego stanowiska pozytywne opinie nadeszli m.in.: Premier prof. Jerzy Buzek, Eurodeputowany, b. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego i dr hab. Zygmunt Frankiewicz Przewodniczący Senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Prezes Związku Miast Polskich, b. Prezydent Gliwic.

*Szanowny Panie Przewodniczący, Drogi Kaziu,  
z największą satysfakcją i uznaniem przeczytałem wypracowane Stanowisko Stowarzyszenia w związku z COP 26 w Glasgow. Gratuluję Ci i wszystkim Twoim współpracownikom, cieszę się, że wszędzie gdzie jesteś i działasz zostawiasz tak pozytywne ślady swojej aktywności.*

*Dziękuję i serdecznie pozdrawiam  
Jerzy Buzek*

-----

*Szanowny Panie Przewodniczący,  
bardzo dziękuję za przesłanie wartościowego dokumentu. Zgadzam się zarówno z tezami jak i wnioskami.  
Postaram się o rozpropagowanie stanowiska.*

*Pozdrawiam.  
Zygmunt Frankiewicz*

**STANOWISKO**  
**Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski**  
**oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP**  
**w sprawie realizacji sprawiedliwej transformacji polskiej energetyki**  
**oraz radykalnego zwiększania udziału energii ze źródeł odnawialnych (OZE)**  
**podjęte w czasie Szczytu Klimatycznego w Glasgow COP26**  
**Kraków, 8 listopada 2021 r.**

**Prawie 15 lat temu Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP zorganizowała w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa Ogólnopolską Konferencję „ZMIANY KLIMATYCZNE – NOWE PRAWO UE”, na której przyjęto stanowisko**, w którym postulowaliśmy, aby transformacja energetyczna *„powinna także uwzględniać stopień rozwoju i strukturę energetyczną poszczególnych państw Unii Europejskiej, tak aby mogły podołać nowym wyzwaniom, bez ryzyka zapaści gospodarczej i wywołania kryzysu społecznego.”*

Wówczas także **Federacja zaapelowała do Komisji Europejskiej „o wprowadzenie dłuższych okresów przejściowych i uwzględnienie specyfiki polskiej energetyki, aby dostosowanie do nowych przepisów nie spowodowało opóźnień w rozwoju polskich regionów i zaprzeczenia polityce spójności w Unii Europejskiej, która w ten sposób może zamienić się w politykę antyspójności”**.

Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP jest największą ogólnopolską organizacją samorządu terytorialnego w Polsce zrzeszającą w prawie 20 związkach i stowarzyszeniach 1000 gmin, powiatów i województw.

Dziś także dostrzegamy i ostrzegamy, że możliwa jest tylko **sprawiedliwa transformacja energetyczna** uwzględniająca specyfikę, poziom rozwoju i strukturę energetyczną poszczególnych państw wraz z zapewnieniem Polsce i innym krajom Europy Środkowo-Wschodniej odpowiedniego finansowania. Dopiero wtedy podołamy coraz nowszemu ambitniejszemu celom ustalonym przez Komisję Europejską UE oraz najbogatsze państwa – bez ryzyka zapaści gospodarczej i wywołania kryzysu społecznego. W przeciwnym razie w **konsekwencji wprowadzania radykalnego ograniczania emisji CO<sub>2</sub> bez sprawiedliwej transformacji energetycznej może m.in. nastąpić radykalny wzrost środowisk populistycznych i antyunijnych.**

**Bezpieczeństwo energetyczne Polski i dalsza transformacja energetyczna to jedne z największych wyzwań jakie stoją przed nami i krajami Europy Środkowo-Wschodniej w najbliższych latach.** Obecny kryzys energetyczny – skutkujący spekulacyjnym kilkukrotnym wzrostem cen paliw, a w konsekwencji energii pokazuje, że jest to groźna broń państwowych producentów używana do szantażu, uderzania w podstawowe potrzeby milionów mieszkańców oraz ograniczania suwerenności państw i nawet obalania demokratycznie wybranych rządów. W tej sytuacji konieczna jest konsekwentna, długoterminowa polityka energetyczna UE i państw, w tym wobec energii ze źródeł odnawialnych (OZE), przemyślane, odważne działania wynikające z realizacji strategii oraz stabilne prawo zapewniające bezpieczeństwo i przewidywalność inwestycji w OZE.

**Realizując wspólną politykę klimatyczno-energetyczną Unii Europejskiej, w tym dążenie do neutralności klimatycznej UE do 2050 r. każde państwo prowadzi również swoją własną politykę energetyczną zabezpieczającą interesy gospodarcze i społeczne.**

Polska w ostatnich kilkudziesięciu latach dokonała dużych postępów w zmniejszeniu negatywnego wpływu sektora energii na środowisko, w szczególności poprzez modernizację mocy wytwórczych oraz dywersyfikację struktury wytwarzania energii. W 2020 roku udział węgla w miksie energetycznym Polski

po raz pierwszy w historii wyniósł mniej niż 70%, choć trzeba pamiętać, że wpływ na to miała także pandemia COVID-19.

Bogate państwa „starej UE” są już po XIX i XX-wiecznej rewolucji przemysłowej, po epoce węgla i stali oraz po wykorzystaniu pomocy finansowej i technologicznej z Planu Marshalla przechodząc obecnie ostatni etap ewolucyjnej transformacji energetycznej. Po ogromnych zniszczeniach II wojny światowej w Polsce odpowiadających największym w naszej historii zniszczeniom z „potopu szwedzkiego” w XVII w. oraz decyzjach mocarstw w Jałcie i nieefektywnym systemie społeczno-gospodarczym PRL odziedziczyliśmy tragiczny stan gospodarki, także w zakresie produkcji energii. Należy przypomnieć, że po 1989 r. **pogoń na standardami Zachodu zaczęliśmy z bardzo odległej pozycji zapóźnienia technologicznego i społeczno-ekonomicznego.**

W obliczu konieczności przeprowadzenia sprawiedliwej transformacji energetycznej musimy przypomnieć, że **Polska w latach 1988 – 2016 bardzo dużym kosztem społecznym i gospodarczym radykalnie zredukowała emisję CO<sub>2</sub> aż o 35%**, co było wynikiem również transformacji gospodarczej po erze PRL-u – np. ograniczaniem przemysłu ciężkiego, zbrojeniowego produkującego dla armii Układu Warszawskiego. W latach 90-tych ubiegłego wieku Polska była liderem obniżania emisji CO<sub>2</sub>, niestety ten wielki skok nie został nam w UE odpowiednio uwzględniony.

A z drugiej strony mamy 80% udokumentowanych zasobów węgla kamiennego w UE i podobne ilości węgla brunatnego – najtańszego, własnego źródła energii. W tej sytuacji **dekarbonizacja i dojście do zeroemisyjności jest dla Polski zdecydowanie największym wyzwaniem wśród państw UE, a w konsekwencji z powodu wielkości i liczby mieszkańców ogromnym ciężarem finansowym – w kwotach bezwzględnych najwyższym w UE.** Dlatego konieczna jest sprawiedliwa transformacja energetyczna uwzględniająca nasze koszty społeczne i ochronę mieszkańców, pracowników oraz konkurencyjności przemysłu. Nasze stopniowe odejście od gospodarki wysokoemisyjnej musi jednocześnie zapewnić bezpieczeństwo energetyczne i finansowe Polakom, których zarobki wciąż są średnio dwa razy niższe niż w bogatych państwach Europy Zachodniej.

W negocjacjach warunków sprawiedliwej transformacji energetycznej powinniśmy uzyskać w UE rabat (z możliwości rabatu w płaceniu składki do UE korzystają najbogatsze państwa, niekiedy zarazem „raje podatkowe” na czele z Holandią). Rabat powinien uwzględniać m.in. specyfikę Polski oraz państw Europy Środkowo-Wschodniej, m.in. nasze wielkie zasoby surowcowe „zamrożone” pod ziemią, liczenie emisji CO<sub>2</sub> per capita oraz klasyczne wymogi polityki spójności, a nie antyspójności, czyniącej biedniejszych, jeszcze bardziej biednymi. Należy podkreślić, że według danych Eurostatu Polska dobrze korzysta i zarabia na wspólnym rynku UE, ale największe i najbogatsze państwa „starej UE” zarabiają na nim trzykrotnie więcej.

Zgodnie z „Polityką energetyczną Polski do 2040 r”: *Transformacja energetyczna będzie wymagała zaangażowania wielu podmiotów i poniesienia znacznych nakładów inwestycyjnych, których skala w latach 2021–2040 może sięgnąć ok. 1 600 mld PLN. Inwestycje w sektorach paliwowo-energetycznych angażować będą środki finansowe w kwocie ok. 867-890 mld PLN. Prognozowane nakłady w sektorze wytwórczym energii elektrycznej sięgać będą ok. 320-342 mld PLN, z czego ok. 80% zostanie przeznaczonych na moce bezemisyjne tj. OZE i energetykę jądrową”.*

Z jednej strony przejęte przez Polskę zobowiązania klimatyczne i dekarbonizacja, a z drugiej zapewnienie dalszego szybkiego rozwoju gospodarczego na bardzo konkurencyjnym rynku obligują nas do szybkiej modernizacji całego sektora energetycznego. Jest to kluczowy czynnik zapewniający stabilny rozwój



gospodarczy w najbliższych dekadach. **Zapóźnienie energetyczne, spekulacyjny wzrost cen uprawnień do emisji CO<sub>2</sub>, nakładane kary, wzrost kosztu energii grozi polskiej gospodarce zahamowaniem wzrostu.** W pierwszej kolejności musimy rozwinąć OZE, a w dłuższej perspektywie uzupełnieniem będzie energetyka jądrowa.

**Naszym celem powinno być wytwarzanie takiej ilości możliwie taniej energii elektrycznej, aby pokryć pełne zapotrzebowanie polskiej gospodarki i społeczeństwa, a także możliwość eksportu nadwyżek po atrakcyjnych cenach.**

**Konieczne jest działanie i współdziałanie na wszystkich poziomach polskiej administracji rządowej i samorządowej.** Tutaj dobrym przykładem jest Sejmik Województwa Małopolskiego, który w sprawie ochrony powietrza i zarazem zmniejszenia emisji CO<sub>2</sub> przyjął w 2013 r. i 2016 r. radykalne uchwały antysmogowe (z przyjemnością podpisałem je jako przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego). **Małopolska była pierwszym regionem w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej, w którym władze regionalne przyjęły tak radykalne uchwały antysmogowe,** wprowadzając od 1 września 2019 r. na obszarze Krakowa całkowity zakaz stosowania paliw stałych w piecach, kotłach i kominkach (węgla i drewna), dopuszczając stosowanie jedynie paliwa gazowego oraz lekkiego oleju opałowego. Aby to było prawnie możliwe na wniosek SWM Sejm RP znowelizował Ustawę o ochronie środowiska.

Należy zwrócić uwagę, że ten sukces nie byłby możliwy bez dobrej współpracy z Samorządem Krakowa – miasta klęski ekologicznej, z jednym z najwyższych w Europie zanieczyszczeń powietrza, który w latach 2012-2019 konsekwentnie realizował Program Ograniczania Niskiej Emisji, w ramach którego zlikwidowano ponad 25,7 tys. „kopciuchów” kosztem 331 mln zł. Od 1995 r. w sumie w Krakowie zlikwidowano ponad 45,6 tys. pieców oraz kotłowni węglowych z wykorzystaniem funduszy UE. Była to sprawiedliwa transformacja połączona z dotacjami dla wszystkich likwidujących piece węglowe w połączeniu ze stałymi dopłatami dla najuboższych użytkowników korzystających z nowych, czystszych, ale i droższych źródeł ogrzewania.

W całej Polsce **konieczne są duże i szybkie inwestycje, albowiem w gospodarstwach domowych, głównie na terenach wiejskich funkcjonuje wciąż ok. 3,5 miliona „kopciuchów” węglowych** wykonanych w technologii rodem z XIX w. Nowoczesne paleniska VI generacji emitują nawet 20 razy mniej zanieczyszczeń i eliminują wciąż częsty problem spalania śmieci. Dekarbonizacja w stosunku do kopciuchów powinna w Polsce nastąpić jak najszybciej – najpóźniej do 2030 r.

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski wspólnie z pozostałymi Członkami Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP od lat aktywnie działa na rzecz promocji korzystania z energii z odnawialnych źródeł oraz walki ze smogiem i ograniczania niskiej emisji - w ostatnich kilku latach byliśmy organizatorem kilku edycji Forum Budownictwa Pasywnego i Efektywności Energetycznej w Budownictwie, a wspólnie z redagowanym w Krakowie kwartalnikiem ekologicznym GLOBEnergia dwóch Ogólnopolskich Kongresów „Niska Emisja” (2015 i 2017) oraz od 2010 r. XXXIV edycji „Forum odnawialnych źródeł energii. Energia w gminie” na terenie Małopolski i Polski.

**Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP oraz jej najaktywniejsi Członkowie: Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych, Związek Gmin Pomorskich, Stowarzyszenia Gmin Babiogórskich, Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza, Stowarzyszenie Gmin „Szansa Białej Przemyszy”, Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP, Stowarzyszenie Gmin, Powiatów i Regionów Nadbużańskich, Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Ziemi**

**Łęczyckiej, Związek Gmin „Kwisa”, Związek Gmin Lubelszczyzny, Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich, Związek Gmin Jurajskich, Związek Miast i Gmin Morskich, Stowarzyszenie Gmin Ziemi Dobrzyńskiej, Unia Miasteczek Polskich, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski, Związek Gmin Ziemi Kujawskiej, Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego** w wielu swoich stanowiskach i apelach opowiadały się za działaniami na rzecz ochrony środowiska i klimatu, w tym m.in. obejmującymi:

- realizację gminnych programów niskiej emisji – w tym eliminację starych pieców węglowych,
- promocję wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz realizację gminnych i ponadgminnych programów zwiększających wykorzystanie OZE,
- wprowadzenie gminnych planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- termomodernizację budynków oraz wspieranie budownictwa energooszczędnego,
- całkowite wyeliminowanie spalania śmieci w paleniskach domowych,
- rozwój niskoemisyjnej komunikacji publicznej wraz z systemem parkingów typu „Parkuj i Jedź”,
- rozwój niskoemisyjnej Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej,
- rozwój ruchu rowerowego,
- system mierników zanieczyszczenia powietrza w każdej wiosce województwa,
- rozwój elektromobilności.

Aby poprawić efektywność energetyczną w jednostkach samorządu terytorialnego Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski od 2017-2020 roku zrealizowało w ramach międzynarodowego konsorcjum z partnerami ze Szwecji, Norwegii, Danii, Finlandii, Łotwy, Estonii projekt EFFECT4buildings, który był to flagowym projektem Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego. W ramach projektu powstał katalog narzędzi poświęconych dostępnym mechanizmom finansowym, które mogą poprawić rentowność, ułatwić finansowanie i zmniejszyć ryzyko inwestycji energetycznych w nieruchomościach publicznych. Wśród narzędzi tych znalazły się m.in. kalkulatory rentowności, pakiety działań, w tym w zakresie optymalizacji wkładu, EPC, umowy wielofunkcyjne, tzw. ‘zielone dzierżawy’ i przykładowe modele ekonomiczne zarówno dla produkcji, jak i zużycia energii.

Na przełomie XX i XXI wieku Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski wspólnie ze Śląskim Związkiem Gmin i Powiatów zorganizowało wiele wspólnych konferencji i działań na rzecz ochrony środowiska, w tym walki ze smogiem. W 1997 r. na wspólnych kilkudniowych warsztatach wypracowano program wspólnych i własnych działań samorządów Małopolski i Śląska dla wielowymiarowej transformacji i restrukturyzacji obu regionów.

## **I. Fotowoltaika**

Federacja, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski oraz inne organizacje członkowskie od lat zachęcają wszystkie gminy do tworzenia takich innowacyjnych projektów inwestycyjnych z kilkudziesięcioprocentowym dofinansowaniem w funduszy UE. Bardzo ważną cechą fotowoltaiki jest niezależność energetyczna – **produkowanie prądu u siebie i dla siebie, ze zbywaniem nadwyżki przez prosumenta do sieci ogólnopolskiej**. Każdy nabywca energii elektrycznej w swoim rachunku ma opisane, że połowa płaconej kwoty wynika z **bardzo wysokich kosztów przesyłu**, gdzie dodatkowo występują też duże straty energii. Energetyka rozproszona z odnawialnych źródeł energii **zwiększa także nasze bezpieczeństwo i odporność na zagrożenia** na skutek awarii, katastrof przyrodniczych, technicznych lub ataków terrorystycznych.

Ostatnie lata to prawdziwy boom fotowoltaiczny w Polsce. **Nasz kraj z przyrostem w 2020 roku rzędu 2,4 GW znalazł się na czwartym miejscu w Unii Europejskiej** pod względem przyrostu nowych mocy

w fotowoltaice (wyprzedziły nas tylko Niemcy, Holandia i Hiszpania). Dynamika rozwoju polskiego rynku utrzymuje się na wysokim poziomie, w ściślejszej czołówce europejskiej.

Według najnowszego opracowania na koniec sierpnia liczba prosumentów sięgnęła poziomu 670 tysięcy. Tylko w sierpniu przybyło ich ponad 30 tysięcy.

Moc zainstalowana we wszystkich źródłach OZE w Polsce wzrosła o 33,1 proc. rok do roku. Największym źródłem energii odnawialnej w Polsce jest energetyka wiatrowa (6 790,7 MW), na kolejnym miejscu uplasowała się fotowoltaika z 5 970,8 MW. Największe przyrosty odnotowała energetyka słoneczna – w skali roku przybyło o 106 proc. więcej mocy.

Od początku roku (styczeń-sierpień) przybyło 215 010 instalacji OZE o mocy 2465,50 MW. Samych instalacji fotowoltaicznych przybyło 214 923 o łącznej mocy 1 994,20 MW.

**W ostatnich latach prawie 700 tys. gospodarstw domowych i przedsiębiorstw zainwestowało we własne instalacje słoneczne, powstało ok. 35 tys. miejsc pracy w firmach oferujących usługi w tym segmencie.**

Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP, na czele ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Małopolski oraz inne organizacje członkowskie od lat wspierają transformację polskiej energetyki promując mikroinstalacje OZE – energetykę rozproszoną wzmacniającą bezpieczeństwo energetyczne kraju i nasze dążenia do neutralności klimatycznej i ochrony środowiska.

W ciągu 20 lat wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz WFOŚiGW w Krakowie zorganizowaliśmy kilkadziesiąt konferencji i wydając kilkanaście bezpłatnych książek - poradników zachęcając gminy i mieszkańców do transformacji energetycznej, jako skutecznego sposobu na uniknięcie gwałtownych podwyżek cen energii elektrycznej czy ogrzewania.

Także od ponad 20 lat w organizowanym przez SGiPM konkursie LIDER MAŁOPOLSKI nagradzamy samorządy i przedsiębiorstwa i prezentujemy dobre praktyki w zakresie termomodernizacji, budownictwa pasywnego, wykorzystania OZE i wdrażania nowoczesnych technologii.

W związku z prognozami mówiącymi o dalszym dynamicznym przyroście instalacji fotowoltaicznych Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP oraz Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski **apelują do władz o podjęcie działań w celu modernizacji linii energetycznych tak, aby sieć energetyczna była dostosowana do przyrastającej w szybkim tempie liczby prosumentów.**

**Jednocześnie jako samorządowcy z niepokojem patrzymy na najnowszy projekt zamiany ustawy o odnawialnych źródłach energii wprowadzającej brak możliwości darmowego korzystania z wypracowanej własnej nadwyżki energetycznej. Wobec takich niekorzystnych zapowiedzi zmian legislacyjnych zauważamy, że mieszkańcy zaczęli masowo rezygnować z inwestycji fotowoltaicznych z powodu nagłego, radykalnego spadku opłacalności i wydłużenia czasu zwrotu inwestycji nawet dwukrotnie. Nie można tak postępować ze społeczną aktywnością i nowym zjawiskiem obywatelskiej energetyki, a przede wszystkim z ludźmi, którzy zaangażowali z własnej kieszeni nawet kilkadziesiąt miliardów złotych, biorąc sprawy w swoje ręce, a zarazem odciążając budżet państwa.**

Źródła OZE to dla sieci energetycznej duże wyzwanie - przed rewolucją OZE system przesyłowy działał przesyłając energię od dużych elektrowni do milionów odbiorców. Teraz sytuacja się zmieniła – pojawiły się setki tysięcy małych, niestabilnych instalacji, a ruch w sieci stał się dwukierunkowy, na co polska sieć przesyłowa nie jest gotowa.

**Postulujemy wprowadzanie zmian etapami z np. kilkuletnim okresem przejściowym i włącznie z wprowadzeniem programu dotacji** (np. poszerzenie bardzo dobrze odbieranego programu „Mój prąd”) na zakup urządzeń do magazynowania energii. Takie rozwiązanie pozwoli zachować dalszy dynamiczny wzrost instalacji fotowoltaicznych. W obliczu tak poważnych wyzwań cywilizacyjnych rząd powinien robić wszystko, aby zachęcać obywateli do inwestowania w bezpieczną, zieloną energię, a nie odstraszać poprzez skokowe zmniejszanie opłacalności i wydłużanie okresu zwrotu inwestycji.

Nowoczesne technologie – perowskity, wysokowydajne, lekkie, elastyczne panele fotowoltaiczne, nowoczesne magazyny energii, elektromobilność to z jednej strony wyzwanie dla polskich inżynierów i wynalazców, a z drugiej szansa na stworzenie innowacyjnego przemysłu opartego na wiedzy. Boom fotowoltaiczny w Polsce pokazał, że polscy przedsiębiorcy są świetnie przygotowani do nowych wyzwań i z powodzeniem konkurują z firmami z zachodu Europy. Aby zapewnić dalszy dynamiczny wzrost całej branży, tworzenie nowych dobrze płatnych miejsc pracy niezbędne są dalsze inwestycje w badania i rozwój oraz wdrażanie polskich rozwiązań i wynalazków. Nie możemy przegapić i przegrać tej szansy tak jak to się stało z grafenem.

## **II. Energia wiatrowa**

**23 września 2021 r. roku padł w Polsce nowy rekord produkcji energii elektrycznej z wiatru - 6 GW, co spowodowało, że w szczytowych momentach energia wiatrowa odpowiadała nawet za 25% krajowego zapotrzebowania na prąd. Ten przykład pokazuje, jak wielki i niewykorzystany jest potencjał naszej energetyki wiatrowej.**

**Polskie Sieci Elektroenergetyczne podały dane dotyczące mocy w energetyce wiatrowej, która przekroczyła poziom 7 GW i dostarcza obecnie średnio prawie 13% energii elektrycznej w Polsce.** Szkoda, że dopiero w 2021 roku weszła w życie ustawa offshore umożliwiająca wielkie inwestycje w morskie farmy wiatrowe, których realne planowanie teraz dopiero rozpoczęto, a co od lat na dużą skalę realizują kraje nadmorskie.

**Głównym ogranicznikiem rozwoju energetyki wiatrowe w Polsce jest jednak tzw. ustawa odległościowa z 2016 r., która wprowadziła zasadę 10H, według której elektrownie wiatrowe mogą być lokowane od domów w odległości nie mniejszej niż dziesięciokrotność wysokości wiatraka. To rozwiązanie uniemożliwia nowe inwestycje na 99,7% obszaru Polski i praktycznie zablokowało to rozwój energetyki wiatrowej, także farm wiatrowych planowanych na Morzu Bałtyckim.**

**Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski i pozostałe organizacje członkowskie apelują do władz o podjęcie działań w celu nowelizacji ustawy odległościowej i częściową liberalizację zasady „10H” (za czym opowiada się 70% Polaków), co odblokuje zamrożone od 5 lat inwestycje w energetykę wiatrową. Dzięki dokończeniu wstrzymanych inwestycji i realizacji nowych mamy szansę wypełnić zobowiązania unijne i światowe klimatyczne oraz zapewnić gospodarce dostawę zielonej energii bez ryzyka dokonywania zakupów interwencyjnych, nieopłacalnych zakupów zielonej energii dla przemysłu.**

## **III. Elektromobilność**

Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP wspólnie ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Małopolski w 2014 r. zrealizowała innowacyjny projekt pt. Polsko-Szwajcarska Platforma

Benchlearningowa dla turystyki ekologicznej i elektromobilności Regionów Górskich mający na celu promocję ekologicznego transportu.

Obecnie **elektromobilność to dla miast i gmin duże wyzwanie**, bo zgodnie z obowiązującą Ustawą o elektromobilności, w jednostkach samorządu terytorialnego, w których liczba mieszkańców przekracza 50 000, flota pojazdów wykorzystywanych przez te jednostki w obsługujących je urzędach powinna być elektryczna (BEV) w co najmniej: 10% od 01.01.2020 r. i 30% od 01.01.2022 r.

Co więcej, udział autobusów zeroemisyjnych we flocie transportu miejskiego w tych samorządach powinien wynosić co najmniej: 5% od 01.01.2021 r., 10% od 01.01.2023 r. 20% od 01.01.2025 r. i 30% od 01.01.2028 r.

Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP oraz Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski wraz z pozostałymi członkami **apelują do samorządów o aktywny udział w priorytetowym programie NFOŚiGW „Zielony Transport Publiczny”, który wspiera rozwój bezemisyjnego transportu publicznego w Polsce.** Jego celem jest obniżenie wykorzystania energii i paliw emisyjnych w publicznym transporcie zbiorowym, a także rozwój zielonej, inkluzywnej mobilności. Wsparcie zostanie skierowane do miast, szczególnie mniejszych i tracących funkcje społeczno-gospodarcze, które borykają się z problemem smogu, jak również do samorządów, które eliminują zjawisko wykluczenia transportowego przez rozwój samorządowego transportu lokalnego. Budżet programu to 1 miliard 200 milionów zł, a termin składania wniosków upływa 20 grudnia br.

#### **IV. Inwestycje samorządowe, termomodernizacja budynków, budownictwo energooszczędne**

W Polsce jesteśmy pod względem energetycznym bardzo rozrzutni - energia elektryczna w stosunku do zarobków należy do najdroższych w Europie, a nasze domy budowane przez ostatnie 100 lat są zaprzeczeniem energooszczędności i są „dziurawe jak ser szwajcarski”, a do ich ogrzania potrzeba dwa razy więcej energii, niż w domach zachodnioeuropejskich lub skandynawskich.

W tej sytuacji **musimy przeprowadzić w najbliższych latach rewolucję energetyczną poprzez wielkie i szybkie nakłady inwestycyjne w zakresie nowoczesnego oszczędzania energii – szczególnie koniecznego w naszej strefie klimatycznej wymagającej ogrzewania domów przez 2/3 roku.** W przeciwnym razie będziemy jeszcze bardziej biednieć i marznąć, a przez wysokie i stale rosnące koszty energii utracimy konkurencyjność dla własnej produkcji i nowych inwestycji zagranicznych.

Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP wspólnie ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Małopolski oraz pozostałymi organizacjami członkowskimi apelują do samorządów o dalsze inwestycje w działania podnoszące efektywność energetyczną. Zgodnie z długoterminową strategią renowacji (UE) 2018/844), konieczne jest wsparcie renowacji budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, zarówno publicznych, jak i prywatnych, w wysoce energooszczędne i dekarbonizowane zasoby budowlane, tak aby do 2050 r. osiągnąć ich wysoką efektywność energetyczną odpowiadającą standardowi budynków o niemal zerowym zużyciu energii (tzw. standard nZEB wg EPBD 2010/31/UE).

**W myśl zasady, że najtańsza i najbardziej ekologiczna energia to ta, która nie została zużyta, należy podjąć działania w celu ograniczania zużycia energii poprzez poprawę efektywności energetycznej budynków – m.in. poprzez termomodernizację lub bezemisyjne, efektywne źródła energii.**

Dzięki termomodernizacji w budynkach użyteczności publicznej można ograniczyć przenikanie ciepła poprzez m.in.:

- izolację ścian, sufitów, dachów, podłóg,
- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej,
- wymianę instalacji centralnego ogrzewania,
- wymianę kotłów węglowych na źródła bardziej ekologiczne,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Jednakże, efektywność energetyczna w gminie nie dotyczy tylko budynków. Do jej podniesienia mogą się również przyczynić takie działania jak:

- Wymiana oświetlenia ulicznego, sygnalizacji świetlnej na lampy LED lub inne energooszczędne źródła światła
- Subsydiowanie odnawialnych źródeł energii
- Wymiana zużytych elementów.
- Programy edukacyjne dla mieszkańców.

Dla wprowadzania sprawiedliwej transformacji energetycznej powinniśmy wypracować ponad podziałami kompromis i strategię długoterminową, bo to na najbliższe dekady jedno z najważniejszych wyzwań cywilizacyjnych dla Polski - obywateli, przedsiębiorców, samorządów, Parlamentu i Rządu. Wszystkie kolejne rządy powinny zabezpieczyć dla Polski – w drodze negocjacji z Unią Europejską – sprawiedliwą transformację energetyczną umożliwiającą jak najlepsze i najbezpieczniejsze przeprowadzenie jej w Polsce.

Kazimierz Barczyk

Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski  
oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP

## **Treść wszystkich uchwał i stanowisk na stronie:**

**<http://sgpm.krakow.pl/uchwaly,0.html>**

2020-10-29

**Stanowisko SGiPM w sprawie zwiększenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego**

2020-10-29

**Stanowisko SGiPM w sprawie gospodarki odpadami i nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.**

2020-10-29

**Apel SGiPM o udzielenie pilnej pomocy, radykalne zwiększenie zatrudnienia o 100% w Państwowej Inspekcji Sanitarnej.**

2020-10-29

**Apel SGiPM w sprawie powszechnego zwalczania drugiej fali pandemii COVID-19**

2020-10-29

**Apel SGiPM w sprawie powszechnego testowania w Polsce podczas COVID-19.**

2020-12-10

Apel SGI<sup>PM</sup> do władz Miasta Krakowa, Województwa Małopolskiego i Akademii Muzycznej w Krakowie **w sprawie wspólnej budowy Centrum Muzyki wraz z Filharmonią Krakowską.**

2020-12-29

Apel SGI<sup>PM</sup> **w sprawie szczególnego upamiętnienia 30. rocznicy pierwszych w Polsce demokratycznych wyborów do samorządu gminnego poprzez nadawanie ulicom, placom, skwerom nazw „27 Maja 1990 r.”**

2021-01-08

Apel Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP oraz Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski **w sprawie przyspieszenia szczepień w pandemii COVID-19 oraz pilnego zakupu większej ilości szczepionek.**

2021-02-15

Uchwała nr 1 Zarządu i Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski - **Kapituły XXI Konkursu LIDER MAŁOPOLSKI - NAJLEPSZE PRZEDSIĘWZIĘCIE W MAŁOPOLSCE W 2020 ROKU.**

2021-05-27

Stanowisko Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP **w sprawie zwiększenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego.**

2021-06-08

Apel Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski oraz Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP do Prezydenta, Premiera i Rządu RP **o stanowcze działania przeciwko prześladowaniom mniejszości polskiej i opozycji demokratycznej na Białorusi przez reżim Aleksandra Łukaszenki.**

2021-06-15

Stanowisko **w sprawie onkologicznej terapii protonowej.**

2021-06-21

Apel SGI<sup>PM</sup> do Mieszkańców Małopolski oraz Marszałka, Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów, Radnych **w sprawie radykalnego przyspieszenia w Małopolsce szczepień przeciwko COVID-19.**

## WYDAWNICTWA, STRONY INTERNETOWE

UWAGA: WSZYSTKIE WYDAWNICTWA I PUBLIKACJE DLA JST SĄ BEZPŁATNE.

Dostęp do wszystkich publikacji SGiPM na stronie:

książki: <http://www.sgpm.krakow.pl/ksiazki,0.html>

Wspólnota Małopolska: <http://www.sgpm.krakow.pl/wspolnota,0.html>

### „Wspólnota Małopolska”

*pismo Marszałków, Prezydentów, Starostów, Burmistrzów, Wójtów, Radnych*

SGiPM od 25 lat wydaje „Wspólnotę Małopolską” – bezpłatny, kolorowy magazyn, którego odbiorcami są Marszałkowie, Prezydenci, Starostowie, Burmistrzowie, Wójtowie, Radni oraz urzędnicy. Czasopismo jest platformą wymiany opinii z zakresu funkcjonowania samorządu, gospodarki komunalnej, możliwości finansowania inwestycji. Bardzo dużo miejsca poświęca się w niej zagadnieniom z zakresu ochrony środowiska, turystyki, współpracy międzynarodowej, publikując materiały edukacyjne nawiązujące tematycznie do licznych konferencji organizowanych przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski.

### WYDANIE SPECJALNE „WSPÓLNOTY MAŁOPOLSKIEJ

#### „30-LECIE ODRODZENIA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W POLSCE”

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski przesłało do Gmin Członkowskich specjalną ofertę publikacji w wydaniu specjalnym Wspólnoty Małopolskiej swoich osiągnięć w ostatnich 30 latach. *W 30. rocznicę odrodzenia samorządu terytorialnego w Polsce Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski wydało specjalny, jubileuszowy numer „Wspólnoty Małopolskiej” poświęcony w całości tej rocznicy i głównym jej Bohaterom – Małopolskim Gminom i ich Liderom.*

*W publikacji przypominamy wydarzenia sprzed trzydziestu lat oraz przedstawiamy jak wiele przez ten czas udało się osiągnąć, jak nasza wspólna praca zmieniała nasze miasta, miasteczka i wsie.*

*Zwróciliśmy się do wszystkich Małopolskich Gmin z propozycją bezpłatnej publikacji artykułu w „Wspólnoty Małopolskiej” o rozwoju Gminy przez ostatnie 30 lat, po odrodzeniu samorządu terytorialnego.*

*Aby ułatwić, a jednocześnie usystematyzować wszystkie artykuły przygotowaliśmy Ankieta - przewodnik, którą rozesłaliśmy do Gmin.*

*Ze względów wydawniczych każda Gmina miała do dyspozycji 2 strony naszego wydawnictwa.*

#### LISTA SAMORZĄDÓW, KÓTRE OPUBLIKOWAŁY SWOJE ARTYKUŁY:

Alwernia  
Andrychów  
Babice  
Biały Dunajec  
Biecz

Bielsko-Biała  
Bobowa  
Bochnia  
Bogoria  
Bolesław

Borzęcin  
Brzesko  
Brzeszcze  
Brzeźnica  
Bystra Sidzina



Charsznica	Kraków	Rzepiennik Strzyżewski
Chełmek	Krzyszowice	Sędziszów
Chełmiec	Libiąż	Sękowa
Czarny Dunajec	Lipnica Wielka	Skąła
Częstochowa	Lubień	Skawina
Czorsztyn	Łapanów	Słomniki
Dąbrowa Tarnowska	Łącko	Słopnice
Dębno	Łososina Dolna	Spytkowice
Dobczyce	Łużna	Stryszawa
Dobra	Miechów	Sułkowice
Gdów	Mszana Dolna Miasto	Sułoszowa
Gnojnik	Mucharz	Szczucin
Gołcza	Niedźwiedź	Tarnów
Gorlice Gmina	Nowy Targ	Tokarnia
Gorlice Miasto	Nowy Wiśnicz	Trzciana
Gromnik	Ochotnica Dolna	Trzebinia
Gródek nad Dunajcem	Olesno	Trzyciąż
Igołomia-Wawrzeńczyce	Olkusz	Uście Gorlickie
Iwanowice	Oświęcim Gmina	Wadowice
Iwkowa	Pcim	Wieliczka
Jabłonka	Poronin	Wielka Wieś
Jerzmanowice Przegonia	Proszowice	Wierzchosławice
Kalwaria Zebrzydowska	Przeciszów	Wietrzychowice
Kamionka Wielka	Przemyśl	Wojnicz
Kęty	Rabka Zdrój	Wolbrom
Korzenna	Racławice	Zakliczyn
Koszyce	Rytko	Zator

### Fragment wstępu Kazmierza Barczyka – Przewodniczącego SGiPM

#### **Trzydzieści dobrych lat w tysiącletnich dziejach Małopolski**

Wszyscy doskonale wiemy, że w 1990 roku odrodził się w Polsce samorząd terytorialny. Od pierwszych powojennych, autentycznych wyborów do Rad Gmin, jakie odbyły się 27 maja 1990 roku, minęło już trzydzieści lat. Z pozoru może się wydawać, że taki okres to bardzo niewiele w długich, przeszło tysiącletnich dziejach Małopolski i ponad ośmiuset latach od pierwszych lokacji miejscowości z samorządem. Ale trzeba też pamiętać, że trzydzieści lat to czas aktywności jednego pokolenia. Istotna jest kwestia, którą można zawrzeć w jednym pytaniu: czym dla Małopolski były te lata? Czy były dobre, czy były złe? Jestem przekonany, że przede wszystkim były to lata bardzo ważne i brzemienne w pozytywne skutki. Wierzę też, że nie jest to opinia odosobniona.

Przy okazji wszelkiego rodzaju rocznic z reguły pojawia się skłonność do wspomniania wydarzeń sprzed lat. Najzupełniej naturalną rzeczą jest również chęć do podsumowywania, do oceniania dorobku minionego okresu. Dlatego też nieuchronnie musiał się narodzić pomysł podsumowania owych trzech dziesięcioleci funkcjonowania odrodzonego samorządu. Takie działania w sposób naturalny prowadzą do porównań dwóch stanów – tego aktualnego z tym sprzed lat.

„Wspólnota Małopolska”, którą Państwo bierzecie do ręki i którą przeczytacie, jest zbiorem wielu opracowań. Jej kształt zdeterminowały postulaty zawarte w piśmie, jakie w imieniu Stowarzyszenia Gmin i

Powiatów Małopolski wysłałem do Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów na początku bieżącego roku. Pisałem wówczas: W 30. rocznicę odrodzenia samorządu terytorialnego w Polsce Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski planuje wydanie specjalnego, jubileuszowego numeru „Wspólnoty Małopolskiej” poświęconego w całości tej rocznicy i głównym jej Bohaterom – Państwa Gminom i ich Liderom. Pragniemy w nim przypomnieć wydarzenia sprzed trzydziestu lat oraz przedstawić jak wiele przez ten czas udało się osiągnąć, jak nasza wspólna praca zmieniała nasze miasta, miasteczka i wsie. Zwracamy się do wszystkich Gmin Małopolski z propozycją bezpłatnej publikacji artykułu we „Wspólnocie Małopolskiej” o rozwoju Państwa Gminy przez ostatnie 30 lat, po odrodzeniu samorządu terytorialnego. Proponujemy, aby Państwa artykuł składał się z dwóch części – „stanu początkowego” z 1990 r. oraz sytuacji dzisiejszej i opisu drogi, która do niej doprowadziła. (...)

Artykuł zamieścili również m.in:

**Prof. Jacek Purchla**, b. Wiceprezydent Krakowa - *27 maja 1990 roku skończył się w Krakowie komunizm!*

**Marek Szczepanek**, Sekretarz Programu TVP Kraków, b. Red. Naczelny Wspólnoty Małopolskiej - *Wielka Re-aktywacja, czyli Podgórze zbudowane na nowo*

**Zbigniew Bartuś**, Dziennik Polski - *Było niczyje, jest nasze i zarazem wspólne.*

Dodatkowo zamówiliśmy **artykuł naukowy pt. „Rozwój lokalny i regionalny Małopolski – bilans trzech dekad przemian”** przygotowany przez zespół naukowców z Uniwersytetu Jagiellońskiego pod kierownictwem:

**Bolesław Domański**, prof. dr hab., kierownik Zakładu Rozwoju Regionalnego w Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Z udziałem:

**Jarosław Działek**, dr., geograf i socjolog, adiunkt w Zakładzie Rozwoju Regionalnego w Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

**Łukasz Fiedeń**, geograf, doktorant w Zakładzie Rozwoju Regionalnego w Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

**Robert Guzik**, dr., geograf ekonomiczny pracujący w Zakładzie Rozwoju Regionalnego Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

**Agnieszka Górniak**, analityk polityk publicznych i certyfikowany menadżer projektów. Absolwentka Höögskolan Dalarna w Szwecji, Uniwersytetu Ekonomicznego i Pedagogicznego im. KEN w Krakowie oraz Szkoły Biznesu Politechniki Warszawskiej.

**Krzysztof Gwosdz**, dr hab., prof. UJ, Wydział Geografii i Geologii, Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej, Zakład Rozwoju Regionalnego.

**Tomasz Kwiatkowski**, socjolog, doktorant w Zakładzie Rozwoju Regionalnego w Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

**Agnieszka Świgost-Kapocsi**, geograf, doktorantka w Zakładzie Rozwoju Regionalnego w Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

**Publikacja liczy 432 strony.**

**PORADNIK SAMORZĄDOWY**  
**Instrumenty i narzędzia finansowe**  
**z zakresu efektywności energetycznej w budynkach”.**

**Zwieńczeniem prac w ramach projektu EFFECT4buildings było opracowanie przewodnika zawierającego ogólny opis wszystkich narzędzi w zestawie narzędzi oraz sposoby ich łączenia.**

Głównym założeniem projektu EFFECT4buildings było zapewnienie właścicielom budynków i zarządom nieruchomości zestawu finansowych narzędzi i instrumentów zarządzania ryzykiem w celu wsparcia wdrażania coraz większej ilości środków efektywności energetycznej, opracowywanych i ulepszanych w rzeczywistych przypadkach.

Narzędzia opisane w poradniku można podzielić na dwie kategorie: instrumenty finansowe i narzędzia wspomagające. Instrumenty finansowe są bardziej złożonymi narzędziami, które pomagają finansować lub optymalizować inwestycje w projekty z zakresu efektywności energetycznej. Narzędzia wspomagające pomagają w osiągnięciu celu projektów dotyczących efektywności energetycznej. Mogą one być wykorzystywane jako część instrumentu finansowego lub niezależnie. W przypadku wszystkich narzędzi i instrumentów, rzeczywiste rozwiązania techniczne stanowią centralną część zestawu narzędzi.

Innym szczególnie użytecznym narzędziem jest metoda koncepcji całkowitej (ang. Total Concept Method). Przy łączeniu kilku środków w jeden większy pakiet inwestycyjny można obliczyć rentowność całego pakietu. Mniej rentowne środki będą wówczas objęte środkami bardziej rentownymi, co umożliwi w sumie wdrożenie większej liczby środków poprawy efektywności energetycznej. Zestaw narzędzi zawiera również narzędzia obliczeniowe dla prosumpcji, umożliwiające zarządom nieruchomości ustalenie optymalnej wielkości elektrowni słonecznej, zarówno z punktu widzenia finansowego, jak i produkcji energii.

Projekt wprowadza ulepszony model EPC z kontraktowym partnerstwem na etapie analizy. Model umów wielousługowych (ang. Multi Service Contracting, dalej „MSC”), oparty na niektórych z tych samych koncepcji, co EPC, obejmuje kilka korzyści, z wyjątkiem oszczędności energii, czyniąc inwestycje bardziej efektywnymi, obniżając ryzyko nieoptymalizacji i dając większą wartość wydatkowanych środków. Ponadto, dzięki modelom wdrażania umów zielonego najmu, użytkownicy budynków i najemcy mogą uczestniczyć w działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Rozwiązania technologiczne: I wreszcie, bardzo ważne jest, aby zmniejszyć ryzyko inwestowania w niewłaściwe technologie. Aby upewnić się, że zarządcy nieruchomości inwestują w najlepsze dostępne rozwiązania, potrzebna jest większa wiedza na temat różnych możliwości, a także potwierdzenie przez kolegow, że rozwiązania te sprawdzają się dobrze.

Narzędzia do współpracy partnerskiej: Decyzje inwestycyjne będą oczywiście ułatwione przez finansowanie, zielone pożyczki lub obligacje. Ryzyko finansowe i techniczne może być również zmniejszone poprzez zawarcie umowy partnerskiej z zewnętrzną firmą usługową. W modelu umowy o poprawę efektywności energetycznej (ang. Energy Performance Contracting, dalej „EPC”) wyniki są gwarantowane przez przedsiębiorstwo usług energetycznych (ang. Energy Service Company, dalej ESCO), które zapewnia, że oszczędności energii pokrywają koszty inwestycji.

**Poradnik jest dostępny bezpłatnie w polskiej wersji językowej na stronie [www Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski](http://www.stowarzyszenia-gmin-i-powiatow-malopolski.pl) oraz na stronie [www projektu EFFECT4buildings](http://www.effect4buildings.se): <https://www.effect4buildings.se/pl/zestaw-narzedzi/>**

# PORADNIK SAMORZĄDOWY

## ENERGIA W GMINIE

Publikacja opracowana we współpracy z Redakcją GLOBEnergia

### **SPIS TREŚCI**

#### **1. SPECYFIKA INWESTYCJI SAMORZĄDOWYCH**

1.1. ENERGOOSZCZĘDNOŚĆ W KONTEKŚCIE BUDYNKÓW SAMORZĄDOWYCH ISTNIEJĄCYCH I MODERNIZOWANYCH 1.2. POTENCJAŁ DO GENEROWANIA OSZCZĘDNOŚCI 1.3. INWESTYCJE SPŁACANE Z OSZCZĘDNOŚCI – ESCO W POLSKIM WYDANIU

#### **2. JAKOŚĆ POWIETRZA I JEJ WPŁYW NA JAKOŚĆ ŻYCIA I ZDROWIE**

2.1. ISTOTA NISKIEJ EMISJI I JEJ ŹRÓDŁA ORAZ RODZAJE  
2.2. EMISJA KOMUNIKACYJNA – ŹRÓDŁA I SPOSOBY JEJ ELIMINACJI 2.3. ŚWIADOMOŚĆ ZAGROŻEŃ I DEKALOG RACJONALNYCH ZACHOWAŃ

#### **3. WYMAGANIA PRAWNE I STANDARDY ENERGETYCZNE BUDYNKÓW I URZĄDZEŃ**

3.1 WARUNKI TECHNICZNE 2021

3.2 INTELIGENTNE ZARZĄDZANIE ENERGIĄ W BUDYNKACH

3.3 KLASY URZĄDZEŃ GRZEWCZYCH – SPRAWNOŚĆ URZĄDZEŃ, ECODESIGN, 3.3.1. CO TO JEST ECODESIGN?

3.3.2. KLASY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ

3.4. USTAWA O CIEPLE Z OZE

#### **4. SYSTEMY GRZEWCZE**

4.1. RODZAJE POMP CIEPŁA

4.2. RYNEK POMP CIEPŁA W POLSCE

4.3. TENDENCJE RYNKOWE

4.4. POWIETRZNE POMPY CIEPŁA GWARANCJĄ CZYSTEGO POWIETRZA NAWET W REGIONACH O WYJĄTKOWO ZIMNYM KLIMACIE

#### **5. FOTOWOLTAIKA KROK PO KROKU – PRZEWODNIK INWESTORA SAMORZĄDOWEGO**

5.1. PRZEGLĄD URZĄDZEŃ I RODZAJE INSTALACJI

5.1.1. RODZAJE INSTALACJI

5.1.2. MODUŁY FOTOWOLTAICZNE

5.1.3. FALOWNIKI FOTOWOLTAICZNE

5.2. PROCES INWESTYCYJNY I WYMAGANIA FORMALNE

5.3. PRODUKTYWNOŚĆ I POTENCJALNE OSZCZĘDNOŚCI

5.3. MAGAZYN Y ENERGII W INSTALACJI FOTOWOLTAICZNEJ

- DLACZEGO WARTO W NIE ZAINWESTOWAĆ?

#### **6. SYSTEMY OCIEPLEŃ I TERMOIZOLACJA**

6.1. SYSTEMY OCIEPLEŃ – PRZEGLĄD I CHARAKTERYSTYKA PRODUKTÓW

6.2. PRZYKŁAD EFEKTYWNEGO BUDYNKU UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

#### **7. ELEKTROMOBILNOŚĆ**

7.1. ROZWÓJ ELEKTROMOBILNOŚCI W KONTEKŚCIE REGULACJI PRAWNYCH

7.2. KIEDY MOŻEMY SIĘ SPODZIEWAĆ DOFINANSOWANIA DO INFRASTRUKTURY ŁADOWANIA SAMOCHOD W ELEKTRYCZNYCH?

#### **8. PRZYKŁADY SYSTEMÓW FINANSOWANIA**

8.1. WSPARCIE ZE ŚRODKÓW KRAJOWYCH

8.1.1. PROGRAMY WSPARCIA DLA INWESTORÓW SAMORZĄDOWYCH

8.1.1.1. PROGRAM LIFE

8.1.1.2. INNE FORMY WSPARCIA

## 8.1.2. PROGRAMY WSPARCIA DLA INWESTORÓW INDYWIDUALNYCH

### 8.1.2.1. CZYSTE POWIETRZE

### 8.1.2.2. MÓJ PRĄD

### 8.1.2.3. ULGA TERMOMODERNIZACYJNA

## 8.2. WSPARCIE ZE ŚRODKÓW ZAGRANICZNYCH

### 8.2.1. WSPARCIE DLA INWESTORÓW SAMORZĄDOWYCH

## 9. JAK ROZMAWIAĆ O EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ Z PRACOWNIKAMI I MIESZKAŃCAMI?

### 9.1. ARGUMENTY DLA DECYDENTÓW

### 9.2 ARGUMENTY DLA INWESTORÓW I ZARZĄDCÓW

## 10. JAK EKSPLOATOWAĆ BUDYNEK EFEKTYWNY ENERGETYCZNIE?

### ZŁOTE ZASADY

### **[www.sgpm.krakow.pl](http://www.sgpm.krakow.pl) – Strona Internetowa SGiPM**

Strona internetowa Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski funkcjonuje pod adresem [www.sgpm.krakow.pl](http://www.sgpm.krakow.pl). Na stronie znajduje się opis działalności SGiPM. Portal podzielony jest na czytelne działy: •Informacje •Co gdzie kiedy •Komunikaty •Konferencje •Konkursy •Publikacje książkowe •Wspólnota Małopolska •Artykuły •Zdjęcia •Małopolskie Roku •TV.

Na stronie można znaleźć relacje oraz zdjęcia z każdej konferencji organizowanej przez SGiPM oraz prezentacje komputerowe zaprezentowane przez zaproszonych gości.

Koordynatorem strony SGiPM jest **Stefan Niedźwieński**.

# PROJEKTY SGiPM

## **EFFECT4buildings – projekt zakończony w marcu 2021**

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski w październiku 2017 roku przystąpiło do międzynarodowego konsorcjum realizującego projekt EFFECT4buildings. Konsorcjum tworzą partnerzy ze Szwecji, Norwegii, Danii, Łotwy, Estonii oraz Finlandii. Członkiem Komitetu Sterującego jest wicedyrektor Biura **Bartosz Lipszyc**, a project managerami: **dr Anna Góral i Barbara Woś**. Skuteczne narzędzia finansowania wdrażania efektywności energetycznej w budynkach. **Jest to flagowy projekt Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego**. Naszym celem jest przede wszystkim jest zwiększenie liczby dostępnych narzędzi do pomiaru efektywności energetycznej rozwiązań technologicznych wdrażanych w budynkach publicznych w regionie Małopolski oraz wykorzystania tych narzędzi przez samorządy oraz właścicieli i zarządców budynków.

Wdrażanie działań projektowych potrwa od 2017-10-01 do 2020-08-31 (36 miesięcy). EFFECT4 buildings jest wdrażany w ramach Europejskiej Strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego (EUSBSR), jako jeden z projektów flagowych w ramach polityk na rzecz Energii i Klimatu. Budżet projektu wynosi 2 637 013 EUR. Projekt kierowany jest przede wszystkim do właścicieli oraz zarządców nieruchomości publicznych, którzy posiadają w opinii zespołu projektowego, najszerzą wiedzę na temat możliwości technicznych dla wdrażania nowych rozwiązań z zakresu efektywności energetycznej, a także prowadzą analizy opłacalności przygotowywanych inwestycji w zakresie efektywności energetycznej. Często jednak, z powodu barier finansowych nie mają możliwości wdrażania tych rozwiązań, mimo ich potencjalnej opłacalności.

W ramach projektu powstanie katalog narzędzi poświęconych dostępnym mechanizmom finansowym, które mogą poprawić rentowność, ułatwić finansowanie i zmniejszyć ryzyko inwestycji energetycznych w nieruchomościach publicznych. Wśród narzędzi tych znajdują się m.in. kalkulatory rentowności, pakiety działań, w tym w zakresie optymalizacji wkładu, EPC, umowy wielofunkcyjne, tzw. 'zielone dzierżawy' i przykładowe modele ekonomiczne zarówno dla produkcji, jak i zużycia energii.

Projekt EFFECT4buildings przewiduje działania w zakresie wzmocnienia współpracy właścicieli nieruchomości publicznych z dostawcami rozwiązań energetycznych w celu zwiększenia efektywności ich wykorzystania w regionie Morza Bałtyckiego. Narzędzia i metody finansowe będą opracowywane na podstawie różnych faktycznych doświadczeń partnerów uczestniczących w projekcie.

Opracowany w ramach projektu zestaw narzędzi będzie bezpłatnie dostępny online. Właściciele nieruchomości publicznych zostaną w ramach projektu przeszkoleni w zakresie korzystania z tych narzędzi, a także w zakresie umiejętności przekonywania decydentów do wdrażania i inwestowania w środki efektywności energetycznej.

### **Partnerzy**

#### **1. County administrative board of Dalarna (Szwecja) LIDER PROJEKTU**

Dalarna jest regionem pilotażowym w Szwecji dla wdrażania innowacyjnych działań z zakresu efektywności energetycznej w oparciu o silną współpracę z sektorem budowlalnym.

#### **2. Environmental office of Lappeenranta region (Finlandia)**

Fiński region Lappeenranta jest znany ze względu na podejmowane działania na rzecz odnawialnych źródeł energii oraz gospodarki niskoemisyjnej. W regionie działa sieć Green Energy

Showroom zrzeszająca małe i średnie przedsiębiorstwa zainteresowane wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej.

**3. Hedmark county council (Norwegia)**

Norweski Region Hedmark jest wiodącym samorządem w zakresie opracowywania i testowania narzędzi do finansowania efektywności energetycznej.

**4. Vidzeme planning region (Łotwa)**

Samorząd regionalny Vidzeme jest na Łotwie odpowiedzialny między innymi za planowanie i koordynację działań z zakresu efektywności energetycznej, a także za współpracę pomiędzy 25 samorządami i innymi instytucjami rządowymi.

**5. Gate21 (Dania)**

Gate 21 jest organizacją pozarządową, która specjalizuje się we wdrażaniu projektów współpracy samorządowej w zakresie zielonych energii i wzrostu. Misją Gate21 jest koordynacja współpracy między samorządami, regionem oraz instytucjami otoczenia biznesu w zakresie innowacyjnych rozwiązań na rzecz energii i klimatu.

**6. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski (Polska)**

SGiPM jest organizacją pozarządową zrzeszającą małopolskie samorzady. Działania stowarzyszenia koncentrują się na wsparciu samorządów w różnych obszarach ich funkcjonowania, w tym w zakresie efektywności energetycznej, niskiej emisji oraz poprawy klimatu.

**7. Foundation Tallinn Science Park Tehnopol (Estonia)**

Tehnopol jest parkiem naukowo-technologicznym, który zajmuje się rozwijaniem nowych technologii oraz rozwojem przedsiębiorczości w Estonii.

**8. State Real Estate Ltd (Estonia)**

Spółka publiczna odpowiedzialna za zarządzanie ponad 1 425 budynków użyteczności publicznej w Estonii.

**9. Hvidovre Municipality (Dania)**

Gmina Hvidovre znajduje się w regionie stołecznym Danii, jest zamieszkała przez 52,964 mieszkańców (stan na 1 stycznia 2017). Na terenie gminy znajduje się dziewięć szkół podstawowych oraz bibliotek.

**10. Sustainable Building Cluster in Dalarna (Szwecja)**

Klaster funkcjonujący jako regionalny inkubator i katalizator dla zrównoważonego budownictwa zrzeszający ponad 100 członków reprezentujących cały sektor budowlany i planistyczny ze Szwecji.

**„Podarujemy Lato Dzieciom ze Wschodu” – projekt realizowany od 2000 r., zawieszony z powodu pandemii COVID-19**

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski przy współpracy z partnerami z Ukrainy, Białorusi, Mołdawii, Rumunii, Rosji, Mołdawii i Litwy, każdego roku wyłania grupę dzieci polskich pochodzących z najuboższych rodzin, które zostaną zaproszone na wakacyjny pobyt edukacyjny do Krakowa.

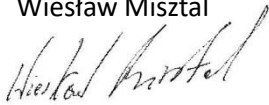
Istotny element programu stanowią codzienne lekcje języka i kultury polskiej. Dodatkowo pobyt w Polsce ma dla dzieci walor rozrywkowy, organizowane są dla nich wyjścia do kina oraz Aqua Parku, dla wielu niejednokrotnie pierwszy raz w życiu. Organizowane są również liczne konkursy z nagrodami i występy artystyczne uczestników. Wszystkie elementy programu realizowane są w języku polskim, co pozwala uczestnikom doskonalić znajomość języka w praktyce. Dla wielu z dotychczasowych uczestników Akcji

niejednokrotnie jest to jedyna okazja do odwiedzenia Polski. Dzięki temu, co potwierdzają przeprowadzone po poprzednich Akcjach ewaluacje, Akcja znacznie wpływa na zainteresowanie Polską wśród dzieci i młodzieży polonijnej, dzięki niej rośnie ich chęć do nauki polskiego, poznania historii i współczesnej Polski, polskiej kultury i tradycji.

**„Zgoda, szacunek i praca każdą wieś wzbogaca – transfer sprawdzonych sposobów na kształtowanie dobrych relacji między mieszkańcami wsi” – projekt przeniesiony z 2020**

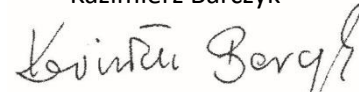
Projekt realizowany we współpracy z Małopolską Izbą Rolniczą, którego celem była organizacja 5-dniowego wyjazdu studyjnego, do Austrii i Niemiec, dla czterdziestu osób z Małopolski – przedstawicieli: wiejskich i miejsko-wiejskich samorządów gminnych; lokalnych grup działania (LGD); samorządu rolniczego, w tym doradców rolnych; przedstawicieli organizacji zrzeszającej doradców rolnych (MSDR); oraz naukowców, przedstawicieli rady naukowej i/lub członków IROW. Program wyjazdu będzie skoncentrowany na poszukiwaniu efektywnych strategii prowadzących do harmonijnego rozwoju społecznego oraz poprawy jakości warunków życia mieszkańców na obszarach wiejskich. Uczestnicy wyjazdu poznają sprawdzone sposoby działania oraz doświadczenia naszych zachodnich sąsiadów we wdrażaniu przedsięwzięć zapobiegających konfliktom międzysąsiedzkim, prowadzącym do przyjaznej koegzystencji różnych grup zawodowych mieszkających na obszarach wiejskich. W tym celu spotkają się z samorządowcami, przedstawicielami urzędów i instytucji działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Wiesław Misztal



Dyrektor Biura SGiPM

Kazimierz Barczyk



Przewodniczący Stowarzyszenia  
Gmin i Powiatów Małopolski